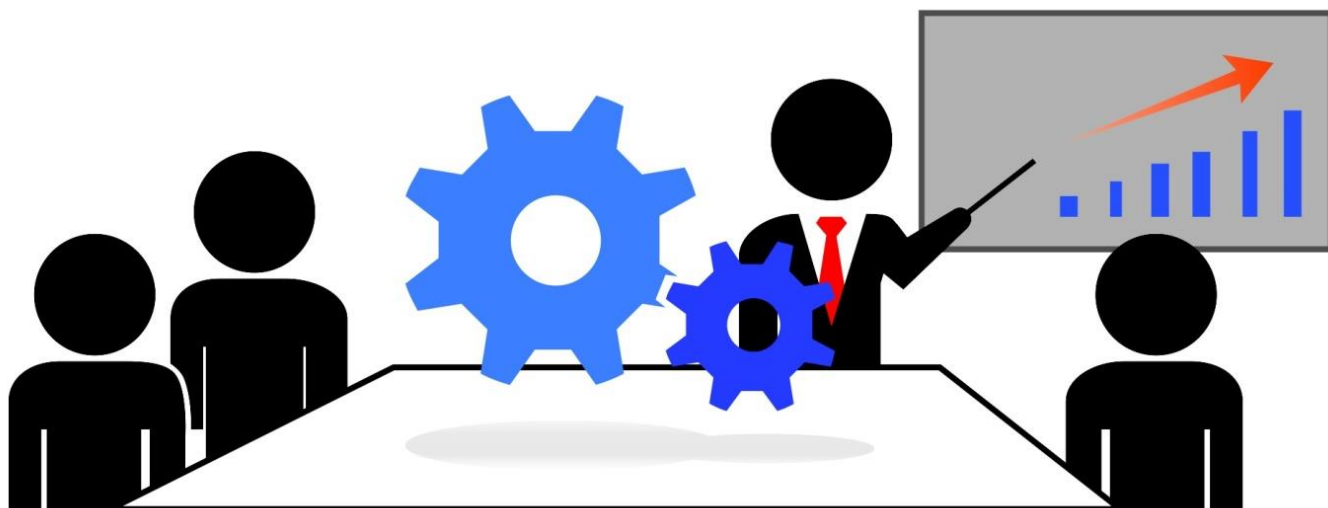

*Wojewódzki Urząd Pracy
w Białymstoku*

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych

w latach 2012-2016

2017

Spis treści

Wstęp	2
Szkolenia.....	5
Staż	17
Przygotowanie zawodowe dorosłych.....	29
ANEKS TABELARYCZNY	35

Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest analiza efektywności oddziaływania na rynek pracy szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych oraz staży, co zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt. 13 lit. d) ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2017 poz. 1065) należy do zadań samorządu województwa. Badanie efektywności przeprowadzono wg danych z lat 2013 – 2017.

Zaprezentowana analiza oraz zestawienia powstały na podstawie sprawozdań Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej składających się z danych pochodzących z powiatowych urzędów pracy w woj. podlaskim. Pochodzą one ze Sprawozdań o rynku pracy MPiPS-01 zał. 4 „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” oraz zał. 6 „Aktywne programy rynku pracy”, a także ze Sprawozdania o przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy MPiPS-02 Dział 3 „Wydatki Funduszu Pracy”. W opracowaniu wykorzystano dane za lata 2012 – 2016.

W analizie skupiono się na zbadaniu efektywności zatrudnieniowej oraz kosztowej wybranych form wsparcia związanych z podnoszeniem kwalifikacji i zdobywaniem umiejętności praktycznych przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy. **Badanie efektywności zatrudnieniowej (wskaźnika ponownego zatrudnienia)** pozwala sprawdzić, na ile skuteczne jest zastosowanie poszczególnych form aktywizacji w doprowadzeniu do uzyskania zatrudnienia przez osoby pozostające bez pracy. **Efektywność kosztowa** zaś pozwala na ocenę skuteczności danej formy aktywizacji w ujęciu ekonomicznym. Pod wyrażonym kwotowo pojęciem efektywności kosztowej (tj. kosztu ponownego zatrudnienia) należy rozumieć stosunek sumy kosztów wydatkowanych na daną aktywną formę do liczby osób, które w trakcie trwania lub po zakończeniu aktywnej formy uzyskały zatrudnienie.

W 2015 r. nastąpiła zmiana metodologii liczenia efektywności zatrudnieniowej dla podstawowych form aktywizacji zawodowej. Zmiana metodologii dotyczyła przede wszystkim zmiany definicji zakończenia udziału w aktywizacji i zatrudnieniu. We wcześniejszych latach za datę zakończenia udziału w aktywizacji uznawano datę – w zależności od formy wsparcia – ukończenia uczestnictwa w danej formie wsparcia (szkolenia, staże) lub datę zakończenia finansowania ze środków Funduszu Pracy (m.in. roboty publiczne, prace interwencyjne, refundacja wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy). Poczynając od roku 2015 za datę zakończenia udziału w aktywizacji uznaje się moment zakończenia okresu zobowiązaniowego, wynikającego z przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.). W przypadku **definicji zatrudnienia**, zmiana polegała na dokładnym określeniu warunków, po spełnieniu których osobę aktywizowaną można uznać za zatrudnioną. **Wcześniej wystarczyło tzw. „domniemanie zatrudnienia”,** tj.: jeśli osoba bezrobotna po zakończeniu udziału w formie aktywizacji nie zarejestrowała się ponownie w powiatowym

urzędzie pracy w okresie 3 miesięcy, uznawano, że podjęła ona zatrudnienie niezależnie od faktycznych powodów braku rejestracji. **Obecnie do uzyskania efektu zatrudnieniowego konieczne jest, aby osoba bezrobotna po udziale w aktywizacji pracowała przez co najmniej 30 dni w okresie 3 miesięcy i z tego tytułu (poza nielicznymi wyjątkami) były odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.** Powyższe modyfikacje z jednej strony przyniosły pozytywny efekt w postaci zwiększenia wiarygodności danych dotyczących liczby osób faktycznie zatrudnionych po odbyciu formy aktywizacyjnej finansowanej z Funduszu Pracy, aczkolwiek utrudniły miarodajne porównanie w sposób bezpośredni wskaźników efektywności zatrudnieniowej uzyskanych przed i po roku 2015¹.

W 2016 roku powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego zaktywizowały poprzez szkolenia, staże i przygotowanie zawodowe dorosłych 7312 osób bezrobotnych i poszukujących pracy (Tabela 1) i był to wynik o 12,9% niższy niż rok wcześniej (8399 osób zaktywizowanych w 2015r.). Zdecydowanie największy udział z omawianych form wsparcia miały staże u pracodawcy (83,4% w 2016r.), których procentowy udział rośnie z roku na rok (78,0% w roku 2014, 80,7% w roku 2015). Maleje natomiast udział szkoleń, które w 2016 roku ukończyło 16,4% omawianej grupy osób bezrobotnych i poszukujących pracy (w roku poprzednim objęły prawie co piątą zarejestrowaną osobę - 19,6%, a w 2014r. – 21,8%), natomiast udział przygotowania zawodowego dorosłych, mimo że wyraźnie wzrósł, to nadal był marginalny (0,3% w 2016r., 0,1% w 2015r. oraz 0,2% w roku 2014). W 2016r. nakłady finansowe z Funduszu Pracy wydatkowane przez powiatowe urzędy pracy w woj. podlaskim na omawiane formy aktywizacji zawodowej wyniosły 48,2 mln zł., o 7,4% mniej niż rok wcześniej (2015r. – 52,0 mln. zł)

---

¹ *Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej, realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2015 roku, MRPiPS Departament Funduszy, Warszawa 2016.*

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

Tabela 1: Zmiany w poziomie aktywizacji związanej z podnoszeniem kwalifikacji i efektywności zatrudnieniowej bezrobotnych i poszukujących pracy w woj. podlaskim w latach 2012-2016.

Rodzaj programu	2012	2013	2014	2015	2016
	Liczba uczestników ogółem, w tym:				
Szkolenie					
• Liczba osób, które zakończyły uczestnictwo	2108	2120	1966	1617	1196
Zmiana r/r	+41,3%	+0,6%	-7,3%	-17,8%	-26,0%
• liczba uczestników, którzy podjęli pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	825	908	1010	898	695
Zmiana r/r	+23,5%	+10,1%	+11,2%	-11,1%	-22,6%
Efektywność zatrudnieniowa liczona jako procent zatrudnionych do kończących	39,1	42,8	51,4	55,5	58,1
Zmiana r/r (w punktach procentowych)	-5,7	+3,7	+8,5	+4,2	+2,6
Staż u pracodawcy					
• Liczba osób, które zakończyły uczestnictwo	4873	7631	7033	6776	6096
Zmiana r/r	-1,8%	+56,6%	-7,8%	-3,7%	-10,0%
• liczba uczestników, którzy podjęli pracę w trakcie lub po ukończeniu stażu	2989	5545	5308	5692	5442
Zmiana r/r	+7,0%	+85,5%	-4,3%	+7,2%	-4,4%
Efektywność zatrudnieniowa liczona jako procent zatrudnionych do kończących	61,3	72,7	75,5	84,0	89,3
Zmiana r/r (w punktach procentowych)	+5,0	-11,3	+2,8	+8,5	+5,3
Przygotowanie zawodowe dorosłych					
• Liczba osób, które zakończyły uczestnictwo	3	3	17	6	20
Zmiana r/r	-88,9%	0,0%	+466,7%	-64,7%	+233,3%
• liczba uczestników, którzy podjęli pracę w trakcie lub po ukończeniu przygotowania zawodowego	2	3	15	6	15
Zmiana r/r	-71,4%	+50,0%	+400,0%	-60,0%	+150,0%
Efektywność zatrudnieniowa liczona jako procent zatrudnionych do kończących	66,7	100,0	88,2	100,0	75,0
Zmiana r/r (w punktach procentowych)	+40,7	+33,3	-11,8	+11,8	-25,0
Razem					
• liczba osób, które zakończyły uczestnictwo	6984	9754	9016	8399	7312
Zmiana r/r	+7,8%	+39,7%	-7,6%	-6,8%	-12,9%
• liczba osób, które uzyskały zatrudnienie w trakcie lub po ukończeniu programu	3816	6456	6333	6596	6152
Zmiana r/r	+10,0%	+69,2%	-1,9%	+4,2%	-6,7%
Efektywność zatrudnieniowa liczona jako procent zatrudnionych do kończących	54,6	66,2	70,2	78,5	84,1
Zmiana r/r	+1,1	+11,5	+4,1	+8,3	+5,6

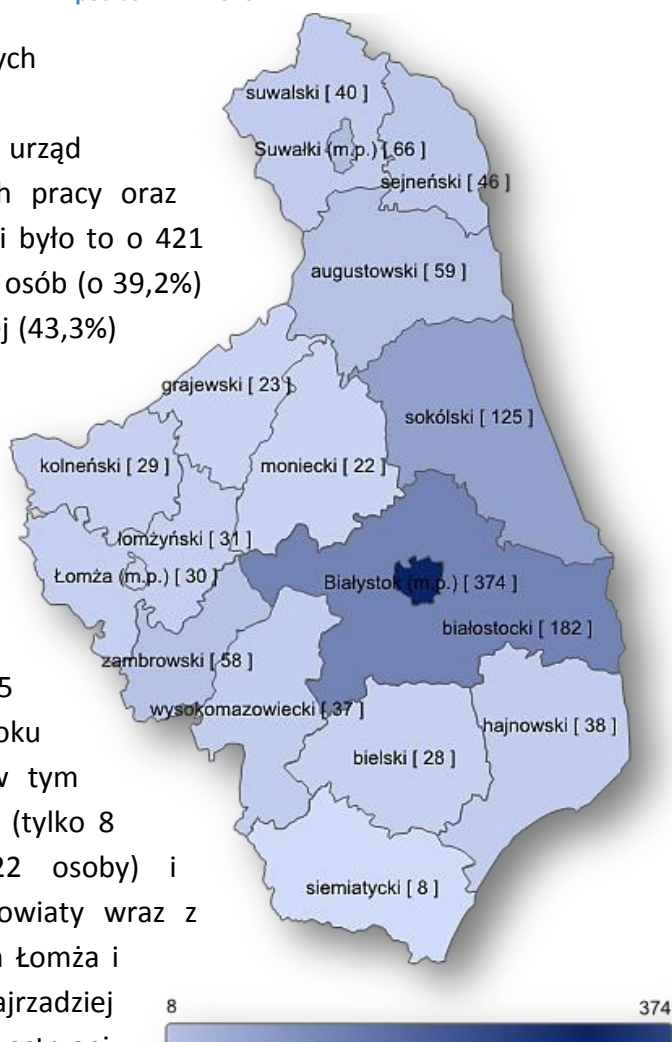
Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Szkolenia

Szkolenia to pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy. Szkolenie oferowane przez urząd pracy odbywa się w formie kursu, realizowanego według planu nauczania². Zgodnie z art. 40 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, szkolenia bezrobotnych są inicjowane, organizowane i finansowane przez Starostę (PUP) w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadkach: braku kwalifikacji zawodowych, konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji, utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie, braku umiejętności poszukiwania pracy.

W województwie podlaskim odnotowuje się wyraźną tendencję spadkową w ilości osób kończących szkolenia. W 2016r. 1196 osób ukończyło szkolenie organizowane przez powiatowy urząd pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracowników w wieku 45 lat i powyżej, i było to o 421 osób (o 26,0%) mniej niż w 2015r., o 770 osób (o 39,2%) mniej niż w roku 2014 oraz aż o 912 mniej (43,3%) niż w roku 2012. Przeglądając się poszczególnym powiatom województwa podlaskiego (Rysunek 1) widać, iż zdecydowanie najwięcej osób w 2016 roku szkolenia ukończyło w mieście Białystok (374 osoby), w dalszej kolejności były powiaty: białostocki (182 osoby) oraz sokólski (125 osób). Podobnie sytuacja wyglądała w roku 2015. Najmniej absolwentów szkoleń w tym roku wystąpiło w powiecie siemiatyckim (tylko 8 osób) oraz powiatach monieckim (22 osoby) i grajewskim (23 osoby). Wymienione powiaty wraz z powiatem kolneńskim, bielskim, miastem Łomża i powiatem łomżyńskim należą do najrzadziej stosujących tę formę wsparcia. Na przestrzeni ostatnich lat maleje liczba osób kończących

Rysunek 1: Liczba osób która ukończyła szkolenie w woj. podlaskim w 2016r.

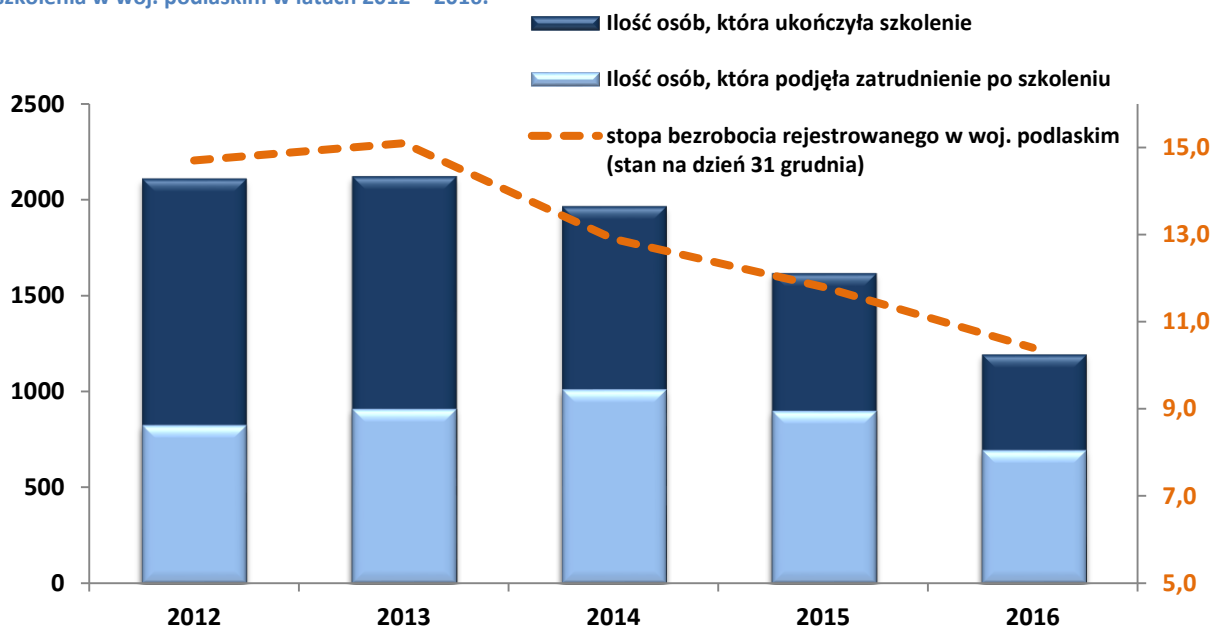
Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 6 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Aktywne programy rynku pracy” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

² *Szkolenia, staże i inne formy wspierania podnoszenia kwalifikacji bezrobotnych*, MPiPS Departament Rynku Pracy, Warszawa 2014.

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

szkolenia. Racjonalizacja polityki szkoleniowej może być związana z poprawiającą się sytuacją na rynku pracy i malejącą z roku na rok stopą bezrobocia rejestrowanego. Wraz z malejącą liczbą osób kończących szkolenia w woj. podlaskim, spada liczba osób, która znajduje zatrudnienie po ukończeniu tej formy wsparcia, aczkolwiek różnica pomiędzy obiema wielkościami systematycznie maleje. Jest to związane z rosnącą z roku na rok efektywnością zatrudnieniową szkoleń, która w analizowanym 5-letnim okresie wzrosła aż o 19,0 punktu procentowego (z 39,1% w roku 2012 do 58,1% w roku 2016).

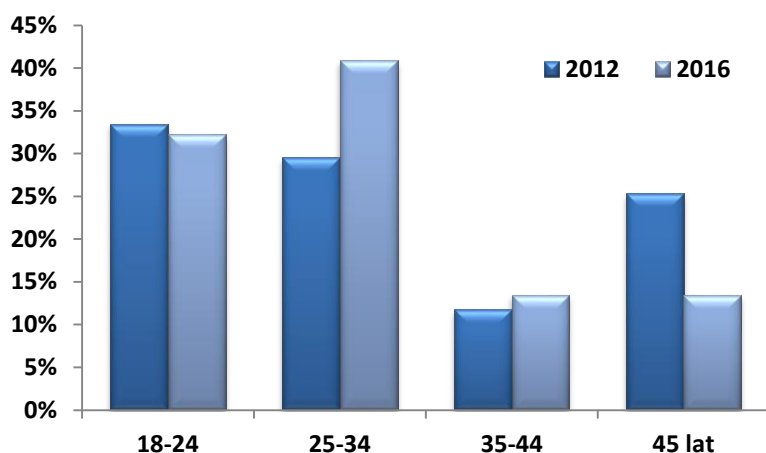
Rysunek 2: Liczba osób, która ukończyła szkolenie oraz znalazła zatrudnienie w trakcie lub w okresie 3 miesięcy od ukończenia szkolenia w woj. podlaskim w latach 2012 – 2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

W analizowanym okresie w każdym roku największą aktywność w uczestnictwie w szkoleniach wykazywały osoby młode (w wieku poniżej 35 lat), których udział w skali

Rysunek 3: Struktura uczestników szkoleń w woj. podlaskim w latach 2012 i 2016 ze względu na wiek.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa...” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

całego województwa podlaskiego rośnie (Rysunek 3) z roku na rok (w 2012 roku osoby kończące szkolenia w wieku poniżej 35 lat stanowiły 63,0%, natomiast w roku 2016 już 73,1%). Wyraźnie zmalała liczba kończących szkolenia w najstarszej grupie uczestników (powyżej 45 lat). W latach 2012 i 2013 osoby te stanowiły jeszcze duży odsetek kończących – odpowiednio 25,3% i 27,3%, aczkolwiek w

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

kolejnych dwóch latach ich udział zmalał do średnio 17,0%, a w 2016 roku wyniósł już tylko 13,5%. Tendencja ta występuje w większości powiatów w województwie. Położenie większego nacisku na szkolenie osób w młodym wieku w ostatnich latach najlepiej widać na przykładzie powiatów: hajnowskiego, wysokomazowieckiego oraz miast: Białegostoku, Łomży oraz Suwałk. Wyjątek na tym polu w województwie stanowi powiat moniecki, w którym w całym analizowanym okresie dominowały osoby w najstarszej grupie wiekowej. Coraz większą uwagę na tę grupę wiekową zwraca również powiat sejneński, w którym w 2016 roku najliczniej reprezentowane były osoby w grupach wiekowych powyżej 35 lat.

Tabela 2: Struktura uczestników szkoleń w latach 2012-2016 ze względu na wiek (kolor niebieski pokazuje największe liczebności w danej dziedzinie dla każdego powiatu w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiaty	2012				2013				2014				2015				2016			
	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej
Augustowski	65	54	31	51	33	36	34	24	52	59	47	34	40	32	14	12	18	21	10	10
Białostocki	95	101	38	53	84	90	36	93	100	54	30	24	72	84	18	30	67	80	12	23
Bielski	12	9	3	6	15	7	8	2	20	18	2	4	12	25	7	4	7	14	4	3
Grajewski	24	9	2	6	5	6	3	6	14	8	8	4	5	8	8	7	4	9	4	6
Hajnowski	7	13	4	21	17	16	8	19	40	45	29	18	16	20	9	6	11	19	3	5
Kolneński	16	8	3	6	25	29	19	12	20	28	10	3	12	12	3	3	12	14	2	1
Łomżyński	14	14	3	9	12	14	6	2	17	15	4	5	8	22	2	5	10	9	7	5
Moniecki	12	9	5	26	6	9	0	27	3	7	7	15	8	16	3	9	6	6	1	9
Sejneński	42	26	6	14	24	26	15	29	35	35	11	10	9	16	16	4	5	13	14	14
Siemiatycki	11	15	2	3	10	8	5	3	10	15	3	4	11	12	1	0	2	3	3	0
Sokółski	66	40	14	26	55	48	23	15	44	48	8	6	50	67	21	14	52	62	8	3
Suwałski	20	11	4	2	25	21	5	11	24	18	1	13	15	22	5	5	12	14	12	2
Wysokomaz.	65	22	4	37	13	15	4	7	91	83	12	15	31	28	15	8	23	11	0	3
Zambrowski	41	24	13	17	38	44	12	13	27	18	7	15	40	29	9	8	28	23	2	5
M. Białystok	167	208	82	196	180	197	126	259	195	121	86	119	134	175	66	135	102	141	66	65
M. Łomża	13	28	13	31	12	23	5	6	14	16	8	14	14	20	9	12	9	15	5	1
M. Suwałki	35	32	20	29	33	39	18	50	16	31	14	35	29	36	9	10	17	35	8	6
Woj. podlaskie	705	623	247	533	587	628	327	578	722	619	287	338	506	624	215	272	385	489	161	161

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Tabela 3 prezentuje strukturę uczestników szkoleń wg poziomu wykształcenia w latach 2012 – 2016. W analizowanym okresie za każdym razem największy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (odpowiednio: 32,1% w 2012r., 30,7% w 2013r., 30,9% w 2014r., 29,7% w 2015r. oraz 31,5% w 2016r.). Należy odnotować rosnący od 4 lat w skali województwa udział osób z wyższym wykształceniem (w 2013r. wyniósł 15,3%, natomiast w 2016 roku już 21,4%). Największy wpływ na taki stan rzeczy miało miasto Białystok, powiat białostocki oraz miasto Suwałki, w których osoby z wyższym wykształceniem stanowiły co roku wysoki odsetek wśród szkolących się. Ponadto można zaobserwować malejący udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (spadek o 4,9 punktu procentowego w latach 2013 – 2016 z 20,5% do 15,6%) i to pomimo utrzymania wysokiego miejsca w powiatach: augustowskim, hajnowskim, łomżyńskim oraz monieckim. Najmniejszy udział w skali województwa na przestrzeni analizowanych 5 lat, stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym – ok. 14% w każdym roku. Trochę większy odsetek osób

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

odnotowuje się z wykształceniem ogólnokształcącym – średnio ok 17%, które wyjątkowo często na tle pozostałych powiatów reprezentowane były w powiatach kolneńskim i zambrowskim.

Tabela 3: Struktura uczestników szkoleń w latach 2012-2016 z podziałem na poziom wykształcenia (kolor niebieski pokazuje największe liczebności w danej dziedzinie dla każdego powiatu w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiaty	2012					2013					2014					2015					2016				
	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej
Augustowski	22	72	34	51	22	11	44	16	37	19	32	57	30	40	33	15	33	19	20	11	5	20	9	18	7
Białostocki	62	82	42	58	43	39	100	45	59	60	35	73	36	35	29	41	70	23	36	34	52	60	18	27	25
Bielski	4	11	6	4	5	6	9	7	4	6	14	8	8	5	9	11	14	7	10	6	6	11	5	2	4
Grajewski	3	16	5	8	9	1	4	1	11	3	6	10	5	7	6	5	8	4	9	2	2	9	3	4	5
Hajnowski	7	11	5	12	10	5	20	5	18	12	8	36	23	24	41	7	19	11	7	7	5	8	9	10	6
Kolneński	3	5	9	8	8	11	18	19	31	6	9	13	15	14	10	2	13	7	4	4	2	7	11	5	4
Łomżyński	2	13	8	12	5	7	5	4	12	6	3	15	4	12	7	5	9	3	12	8	2	9	3	11	6
Moniecki	3	25	7	11	6	1	11	4	13	13	0	6	4	9	13	3	9	11	8	5	1	5	6	6	4
Sejneński	8	29	21	17	13	4	27	11	22	30	15	38	20	9	9	8	12	10	6	9	5	14	6	12	9
Siemiatycki	5	8	7	5	6	1	7	3	5	10	7	14	3	4	4	6	4	10	2	2	0	2	1	3	2
Sokółski	18	46	36	20	26	16	52	32	22	19	13	42	24	17	10	36	50	37	16	13	21	45	24	14	21
Suwalski	4	15	4	10	4	12	14	10	16	10	7	20	1	19	9	13	10	2	11	11	5	14	12	6	3
Wysokomaz.	10	50	22	25	21	4	14	5	11	5	34	76	34	35	22	12	31	14	18	7	1	13	7	11	5
Zambrowski	7	32	15	27	14	17	36	17	21	16	6	14	17	15	15	12	20	24	12	18	5	15	19	9	10
M. Białystok	183	201	115	76	78	143	227	135	124	133	126	137	104	74	80	140	139	95	69	67	121	115	56	36	46
M. Łomża	19	28	8	24	6	14	14	9	6	3	9	17	8	15	3	12	17	6	12	8	7	10	7	2	4
M. Suwałki	30	32	16	25	13	32	48	16	23	21	25	32	10	15	14	12	23	14	18	17	16	20	13	10	7
Woj. podlaskie	390	676	360	393	289	324	650	339	435	372	349	608	346	349	314	340	481	297	270	229	256	377	209	186	168

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staży i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Do najbardziej popularnych obszarów szkoleń³ w województwie podlaskim w latach 2012 – 2016 zaliczyć należy: *usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy); technika i handel artykułami technicznymi; sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami; rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna oraz architektura i budownictwo* (tabela 4). W początkowych latach analizowanego okresu to *technika i handel artykułami technicznymi* był najpopularniejszym obszarem w skali województwa podlaskiego. Największy wpływ na taki stan rzeczy miało miasto Białystok oraz powiat białostocki, z których co roku wywodzi się najwięcej osób kończących szkolenia w skali województwa. Jednak od roku 2014 to *usługi transportowe* zaczęły być dominującym obszarem szkoleń (430 osób co przełożyło się na 36,0% udział

³ Obszary szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy zostały wyodrębnione z uwzględnieniem obszarów kształcenia występujących w ISCED 1997 (Międzynarodowe Normy Klasyfikacji Kształcenia) oraz dziedzin szkolenia wyszczególnionych w Badaniach Ustawicznego Szkolenia Zawodowego w Przedsiębiorstwach CVTS2 prowadzonych wg metodologii Eurostatu.

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

wśród ogółu uczestników). Dla porównania, osób przeszkolonych w obszarze *technika i handel artykułami technicznymi* w roku 2016 było „tylko” 215 (18,0% ogółu). *Usługi transportowe* są najczęściej występującym obszarem w większości powiatów w województwie, co w 2016 roku najlepiej widać na przykładzie powiatów: augustowskiego (34 osoby na 59 uczestników szkoleń ogółem), kolneńskiego (27 na 29 osób ogółem), suwalskiego (33 na 40 osób ogółem), miasta Suwałki (50 na 66 ogółem), wysokomazowieckiego (28 na 37 ogółem) oraz zambrowskiego (40 na 58 ogółem). Warto zauważyć wzrost znaczenia w ostatnich latach w województwie podlaskim obszaru *architektura i budownictwo* (od 4,0% w roku 2012 do 8,4% w 2016). Największy wpływ na to miały powiaty: sejneński i sokólski, w których w całym analizowanym okresie był to, obok *usług transportowych*, obszar najbardziej popularny. Ponadto warto odnotować rosnące z każdym rokiem zainteresowanie szkoleniami w zakresie usług transportowych w powiatach monieckim, łomżyńskim oraz w mieście Łomża. Odwrotną tendencję można zaobserwować w przypadku szkoleń dotyczących *sprzedaży, marketingu, public relations oraz handlu nieruchomościami*, który jeszcze w 2012 roku, utrzymując 8,9% udział, zajmował trzecie miejsce wśród wszystkich obszarów szkoleń, ale w 2016 roku spadł do zaledwie 4,7%. Spowodowane było to całkowitą rezygnacją ze szkoleń w tym kierunku na przestrzeni analizowanych 5 lat w powiatach augustowskim, sokólskim oraz wysokomazowieckim lub wyraźnym ich ograniczeniem w powiecie białostockim i mieście Białystok. Wymienione powiaty zdecydowały również o znacznym spadku popularności w *obszarze rachunkowość, księgowość, bankowość ubezpieczenia i analiza inwestycyjna*, w którym w 2012 roku odnotowano 105 osób przeszkolonych co stanowiło 5,0% ogółu przeszkolonych, a w 2016 roku już tylko 30 osób i 2,5% całości.

Na tendencje kształtujące popularność wśród poszczególnych obszarów szkoleń niewątpliwie decydujący wpływ miała ich efektywność zatrudnieniowa. Na podstawie tabeli 5 zauważyć można, że na przestrzeni lat 2012 – 2016, znacznie wzrosła efektywność przede wszystkim szkoleń z zakresu *usług transportowych* (wzrost efektywności z 32,8% aż do 69,3%). Skuteczność w tym obszarze poprawiły niemalże wszystkie powiaty w województwie, ale na tak wysoką średnią zapracowały przede wszystkim: wysokomazowiecki (efektywność w 2012r. – 21,1% dla 19 osób przeszkolonych oraz w 2016r. – 92,9% dla 28 absolwentów szkoleń), zambrowski (odpowiednio: 2012r. – 40,4%, 52 os., 2016r. – 67,5%, 40 os.), miasto Suwałki (odpowiednio: 2012r. – 33,3% dla 18 os., 2016r. – 82,0%, 50 os.) oraz ponadto powiat białostocki i miasto Białystok, które znacznie podniosły efektywność w tym obszarze na przestrzeni analizowanego okresu (powiat białostocki z 20,6% w 2012r. do 54,5% w 2016r. natomiast m. Białystok z 32,8% w 2012r. do 51,9% w 2016r.) co miało duży wpływ na poprawę średniej dla całego województwa. Drugim obszarem szkoleń, w którym odnotowano wyraźną poprawę efektywności, była *architektura i budownictwo* (w latach 2012 – 2016 wzrost o 21,1 punktu procentowego), a to głównie dzięki powiatom: łomżyńskiemu (78,6% efektywność w 2016r.), sokólskiemu (76,0% w 2016r.) oraz miastu Łomża (85,7% efektywność w 2016r.). Kolejnym obszarem, który odnotował wzrost efektywności na przestrzeni lat 2012 – 2016 była *technika i handel artykułami technicznymi* (z 37,3% w 2012r. do 44,7% w 2016r.), w którym szkoliły się osoby

*Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016*

przede wszystkim w mieście Białystok, powiecie białostockim oraz hajnowskim. Trzeba jednak zauważyć, iż jednocześnie odnotowano spadek w tym obszarze rok do roku, na co największy wpływ miał gorszy wynik w mieście Białystok (32,5% w 2016r. wobec 40,8% w 2015r.). Obszarami szkoleń, które najwięcej straciły na popularności, były *sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami* oraz *rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia i analiza inwestycyjna*. Pierwszy z wymienionych obszarów notował coraz niższą efektywność z roku na rok (34,0% w 2012r. oraz tylko 21,4% w 2016r.), co przełożyło się na blisko 70% spadek liczby absolwentów w 2016r. Powiatami, które jeszcze 5 lat temu szkoliły stosunkowo dużo osób w tym obszarze, a obecnie niemal całkowicie z niego zrezygnowały, są powiaty: augustowski oraz wysokomazowiecki.

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

Tabela 4: Najpopularniejsze obszary szkoleń organizowanych przez powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego w latach 2012 – 2016 (kolor niebieski pokazuje największe liczebności w danej dziedzinie dla każdego powiatu w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiaty	2012					2013					2014					2015					2016				
	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe
Augustowski	20	39	0	6	55	0	35	0	0	20	27	35	0	9	39	0	20	1	0	50	0	0	0	0	34
Białostocki	28	13	105	16	34	19	7	94	47	23	27	6	81	1	21	5	4	72	23	37	10	7	59	14	44
Bielski	0	0	18	0	6	0	0	22	0	8	0	0	21	3	11	0	0	14	3	25	0	0	3	1	18
Grajewski	0	4	4	0	13	0	0	4	0	11	0	0	2	0	15	0	1	4	0	11	0	0	5	0	11
Hajnowski	5	4	15	0	11	0	1	20	16	17	1	0	48	28	20	10	0	10	10	10	0	0	21	0	15
Kolneński	0	0	12	0	11	0	0	11	0	23	0	0	3	0	25	0	0	5	0	22	0	0	1	0	27
Łomżyński	0	0	0	0	4	0	0	0	10	0	0	0	0	6	4	0	0	0	6	5	0	0	0	14	9
Moniecki	6	0	3	4	13	0	0	15	2	7	0	1	13	4	4	0	0	4	4	20	1	0	3	12	3
Sejneński	0	0	0	15	28	11	0	0	38	16	0	0	0	21	24	0	0	0	15	17	10	1	0	21	11
Siemiatycki	0	1	0	0	11	0	0	0	0	11	0	0	0	0	5	0	0	0	0	11	0	0	0	0	7
Sokółski	16	0	1	20	27	0	0	0	30	31	0	0	0	25	37	0	1	1	28	45	0	0	0	25	14
Suwalski	0	0	1	0	9	0	0	0	0	6	0	0	0	0	27	0	0	0	1	28	0	1	0	0	33
Wysokomaz.	33	13	1	7	19	1	0	0	1	19	7	28	20	0	50	0	20	0	3	26	0	1	0	1	28
Zambrowski	1	0	27	0	52	12	22	3	0	45	5	0	2	0	39	1	2	3	0	62	0	0	5	0	40
M. Białystok	79	31	194	14	64	83	24	257	76	48	21	36	179	12	32	42	32	142	20	77	35	19	117	4	77
M. Łomża	0	0	0	3	9	0	0	0	4	0	0	0	0	7	4	0	0	0	4	12	0	0	0	7	9
M. Suwałki	0	0	5	0	18	2	1	0	0	12	1	1	1	1	25	1	0	1	0	39	0	1	1	1	50
Woj. podlaskie	188	105	386	85	384	128	90	426	224	297	89	107	370	117	382	59	80	257	117	497	56	30	215	100	430

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

Tabela 5: Efektywność zatrudnieniowa najpopularniejszych obszarów szkoleń organizowanych przez powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego w latach 2012 – 2016 (kolor niebieski pokazuje największą efektywność w danej dziedzinie dla każdego powiatu w danym roku, kolor czerwony najniższą).

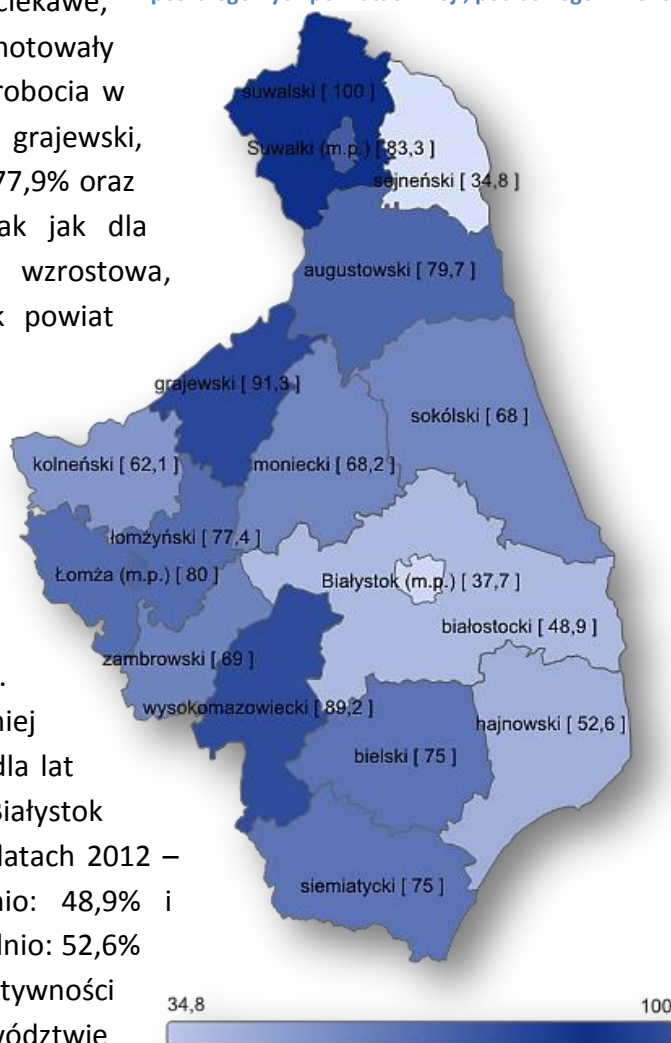
Powiaty	2012					2013					2014					2015					2016				
	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpiecz., an. inwestyc.	technika i handel art. technicznymi	architektura i budownictwo	Usługi transportowe
Augustowski	20%	97%	-	17%	16%	-	100%	-	-	100%	7%	100%	-	67%	51%	-	90%	100%	-	56%	-	-	-	-	71%
Białostocki	18%	8%	33%	13%	21%	0%	57%	31%	23%	30%	19%	0%	44%	0%	38%	0%	75%	53%	22%	51%	20%	14%	53%	36%	55%
Bielski	-	-	83%	-	33%	-	-	77%	-	50%	-	-	38%	100%	91%	-	-	86%	100%	36%	-	-	100%	100%	78%
Grajewski	-	0%	75%	-	31%	-	-	75%	-	82%	-	-	50%	-	60%	-	100%	100%	-	91%	-	-	100%	-	91%
Hajnowski	0%	0%	33%	-	55%	-	100%	5%	19%	35%	100%	-	42%	39%	45%	20%	-	60%	40%	30%	-	-	48%	-	53%
Kolneński	-	-	92%	-	64%	-	-	55%	-	74%	-	-	67%	-	76%	-	-	100%	-	95%	-	-	100%	-	59%
Łomżyński	-	-	-	-	0%	-	-	-	70%	-	-	-	-	83%	25%	-	-	-	100%	60%	-	-	-	79%	78%
Moniecki	100%	-	33%	75%	85%	-	-	27%	50%	71%	-	100%	54%	75%	100%	-	-	100%	100%	65%	100%	-	100%	42%	100%
Sejneński	-	-	-	27%	29%	91%	-	-	16%	38%	-	-	-	19%	17%	-	-	-	7%	59%	30%	100%	-	19%	45%
Siemiatycki	-	0%	-	-	73%	-	-	-	-	73%	-	-	-	-	60%	-	-	-	-	64%	-	-	-	-	71%
Sokółski	6%	-	100%	65%	37%	-	-	-	33%	94%	-	-	-	60%	65%	-	100%	100%	79%	44%	-	-	-	76%	57%
Suwalski	-	-	100%	-	11%	-	-	-	-	100%	-	-	-	-	56%	-	-	-	100%	93%	-	100%	-	-	100%
Wysokomaz.	100%	85%	0%	29%	21%	0%	-	-	100%	79%	100%	96%	85%	-	62%	-	95%	-	100%	85%	-	100%	-	0%	93%
Zambrowski	100%	-	15%	-	40%	92%	77%	100%	-	49%	40%	-	50%	-	49%	0%	100%	100%	-	45%	-	-	80%	-	68%
M. Białystok	16%	16%	34%	0%	33%	25%	25%	30%	12%	31%	38%	22%	32%	25%	28%	12%	28%	41%	20%	44%	17%	26%	32%	50%	52%
M. Łomża	-	-	-	67%	11%	-	-	-	75%	-	-	-	-	71%	75%	-	-	-	100%	67%	-	-	-	86%	78%
M. Suwałki	-	-	60%	-	33%	100%	100%	-	-	100%	100%	0%	100%	0%	60%	0%	-	100%	-	77%	-	0%	100%	100%	82%
Woj. podlaskie	34%	52%	37%	33%	33%	35%	71%	33%	23%	63%	29%	66%	41%	47%	53%	12%	66%	52%	49%	59%	21%	30%	45%	54%	69%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staży i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

Biorąc pod uwagę wszystkie przeprowadzone szkolenia w województwie podlaskim w latach 2012 – 2016, najbardziej efektywnie wykorzystywane one były w powiatach z niską stopą bezrobocia. Najlepsze wyniki odnotował tu powiat suwalski, w którym w 2016r. wszystkie osoby przeszkolone znalazły jednocześnie zatrudnienie, a średnia dla analizowanego okresu wyniosła aż 80,0%. Również wysoką efektywnością zatrudnieniową może pochwalić się powiat wysokomazowiecki, w którym to w 2016 roku blisko 9 na 10 przeszkolonych osób (89,2%) znalazło zatrudnienie, a średnia z pięciu ostatnich lat była najwyższa w województwie (84,4%). Co ciekawe, bardzo wysokie średnie wyniki odnotowały również powiaty z najwyższą stopą bezrobocia w województwie, a mianowicie kolneński i grajewski, dla których wyniosła ona odpowiednio: 77,9% oraz 78,9%. Należy jednak zauważyć, iż tak jak dla powiatu grajewskiego tendencja jest wzrostowa, osiągając aż 91,3% w roku 2016, tak powiat kolneński odnotował w ostatnim roku znaczny spadek efektywności (z 93,3% w 2015r. do 62,1% w roku 2016). Z kolei najniższą efektywność zatrudnieniową w przypadku szkoleń odnotowano w powiecie sejneńskim, mianowicie 34,8% w 2016r. oraz tylko 38,2% średnio w latach 2012-2016. Kolejnymi powiatami poniżej średniej wojewódzkiej (58,1% w 2016r. i 49,4% dla lat 2012 – 2016) były: miasto Białystok (odpowiednio 37,7% w 2016r. i 29,4% latach 2012 – 2016), powiat białostocki (odpowiednio: 48,9% i 34,3%) oraz powiat hajnowski (odpowiednio: 52,6% i 38,0%). Podsumowanie efektywności zatrudnieniowej szkoleń w województwie podlaskim w latach 2012 – 2016 z podziałem na poszczególne powiaty przedstawiono w Tabeli 6.

Rysunek 4: Efektywność zatrudnieniowa szkoleń w poszczególnych powiatach woj., podlaskiego w 2016r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPIPS-01 o rynku „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

Tabela 6: Liczba osób, które ukończyły szkolenie oraz znalazły zatrudnienie w trakcie lub w ciągu 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia wraz ze wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej szkoleń w poszczególnych powiatach woj. podlaskiego w latach 2012-2016 (kolor niebieski pokazuje największe liczebności/efektywności w danym roku, kolor czerwony najniższe).

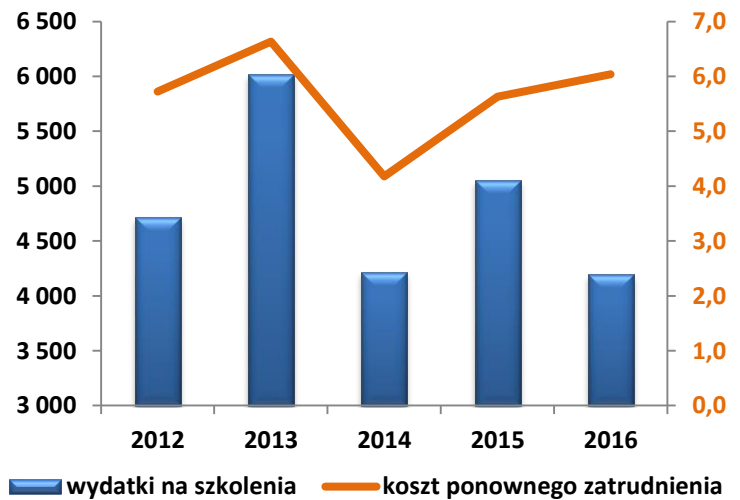
Powiat	Ilość osób, które ukończyły szkolenie					Ilość osób, które podjęły pracę w trakcie lub w okresie 3 miesięcy od ukończenia szkolenia					Efektywność zatrudnieniowa (w %)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Augustowski	201	127	192	98	59	75	88	116	61	47	37,3%	69,3%	60,4%	62,2%	79,7%
Białostocki	287	303	208	204	182	57	77	67	92	89	19,9%	25,4%	32,2%	45,1%	48,9%
Bielski	30	32	44	48	28	20	23	23	28	21	66,7%	71,9%	52,3%	58,3%	75,0%
Grajewski	41	20	34	28	23	23	17	26	24	21	56,1%	85,0%	76,5%	85,7%	91,3%
Hajnowski	45	60	132	51	38	14	13	57	21	20	31,1%	21,7%	43,2%	41,2%	52,6%
Kolneński	33	85	61	30	29	21	71	53	28	18	63,6%	83,5%	86,9%	93,3%	62,1%
Łomżyński	40	34	41	37	31	23	27	33	25	24	57,5%	79,4%	80,5%	67,6%	77,4%
Moniecki	52	42	32	36	22	27	12	15	23	15	51,9%	28,6%	46,9%	63,9%	68,2%
Sejneński	88	94	91	45	46	35	42	23	21	16	39,8%	44,7%	25,3%	46,7%	34,8%
Siemiatycki	31	26	32	24	8	19	15	22	20	6	61,3%	57,7%	68,8%	83,3%	75,0%
Sokółski	146	141	106	152	125	74	70	76	111	85	50,7%	49,6%	71,7%	73,0%	68,0%
Suwalski	37	62	56	47	40	23	41	45	43	40	62,2%	66,1%	80,4%	91,5%	100,0%
Wysokomaz.	128	39	201	82	37	98	31	176	73	33	76,6%	79,5%	87,6%	89,0%	89,2%
Zambrowski	95	107	67	86	58	37	72	30	46	40	38,9%	67,3%	44,8%	53,5%	69,0%
M. Białystok	653	762	521	510	374	149	193	141	174	141	22,8%	25,3%	27,1%	34,1%	37,7%
M. Łomża	85	46	52	55	30	52	38	42	37	24	61,2%	82,6%	80,8%	67,3%	80,0%
M. Suwałki	116	140	96	84	66	78	78	65	71	55	67,2%	55,7%	67,7%	84,5%	83,3%
Woj. podlaskie	2108	2120	1966	1617	1196	825	908	1010	898	695	39,1%	42,8%	51,4%	55,5%	58,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

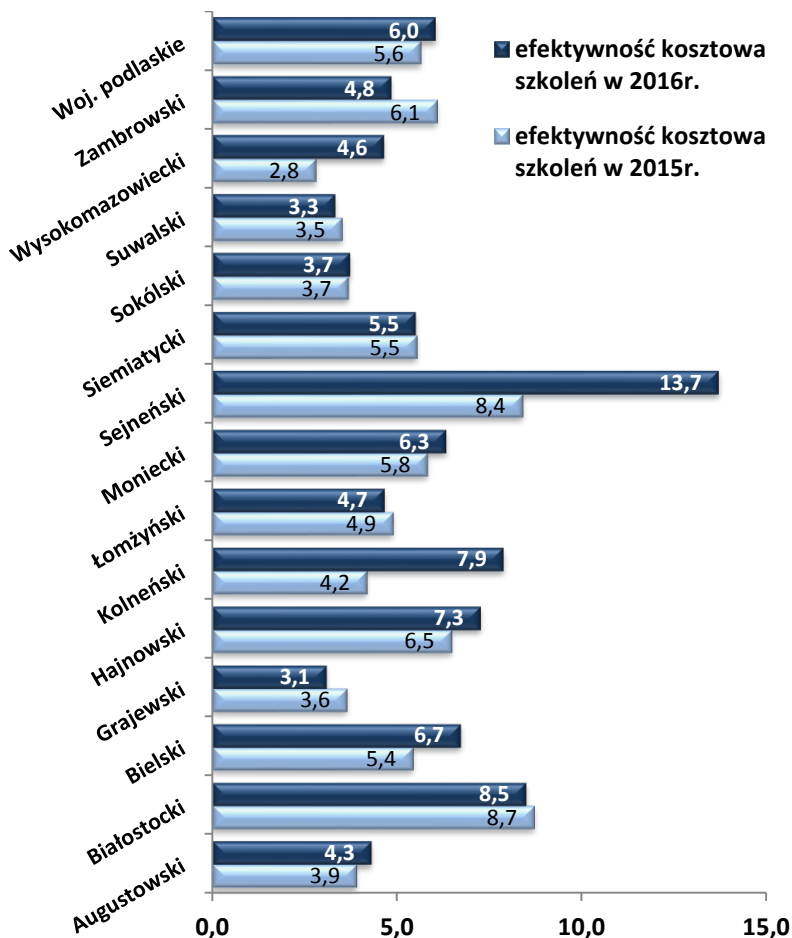
W celu zapewnienia pełnego obrazu skuteczności danej formy wsparcia, należy przeanalizować wkład finansowy, którego wymagała. W latach 2012-2016 na szkolenia w woj. podlaskim wydatkowano łącznie 24,2 mln zł, najwięcej w roku 2013 - 6,0 mln zł, a najmniej w latach 2014 i 2016 - 4,2 mln zł (Rysunek 4). Koszty szkoleń obejmują m.in.: kwoty należne instytucjom szkoleniowym, stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne za okres szkolenia, koszty egzaminów i uzyskania licencji, umowy trójstronne, dofinansowanie szkoleń pracowników oraz bony szkoleniowe. Niestety w roku 2016 odnotowano spadek wskaźnika efektywności kosztowej w skali województwa (mierzony wzrostem kosztu ponownego zatrudnienia) z 5,6

Rysunek 4: Wydatki na szkolenia w woj. podlaskim oraz koszt ponownego zatrudnienia w latach 2012-2016 (w tys. zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 Dział 3 „wydatki Funduszu Pracy” za lata 2015 – 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Rysunek 5: Efektywność kosztowa szkoleń w poszczególnych powiatach woj. podlaskiego w latach 2015 – 2016 (w tys. zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 Dział 3 „wydatki Funduszu Pracy” za lata 2015 – 2016 (dane WUP w Białymstoku).

tys. zł na uczestnika szkolenia podejmującego zatrudnienie, do 6,0 tys. zł (wzrost o 7,3%). W latach 2015 – 2016 największą efektywność kosztową (czyli najniższy koszt ponownego zatrudnienia) po odbyciu szkolenia odnotowano w powiatach: grajewskim (3,1 tys. zł w 2016r. oraz 3,6 tys. zł w 2015r.), suwalskim (3,3 tys. zł w 2016r. oraz 3,5 tys. zł w 2015r.), sokółskim (3,7 tys. zł zarówno w 2016r., jak i w 2015r.), wysokomazowieckim (4,6 tys. zł w 2016r. oraz 2,8 tys. zł w 2015r.) oraz augustowskim (4,3 tys. zł w 2016r. oraz 3,9 tys. zł w 2015r.). Zdecydowanie najgorzej w tej kwestii wypadł powiat sejneński z kosztem ponownego zatrudnienia wynoszącym średnio w roku

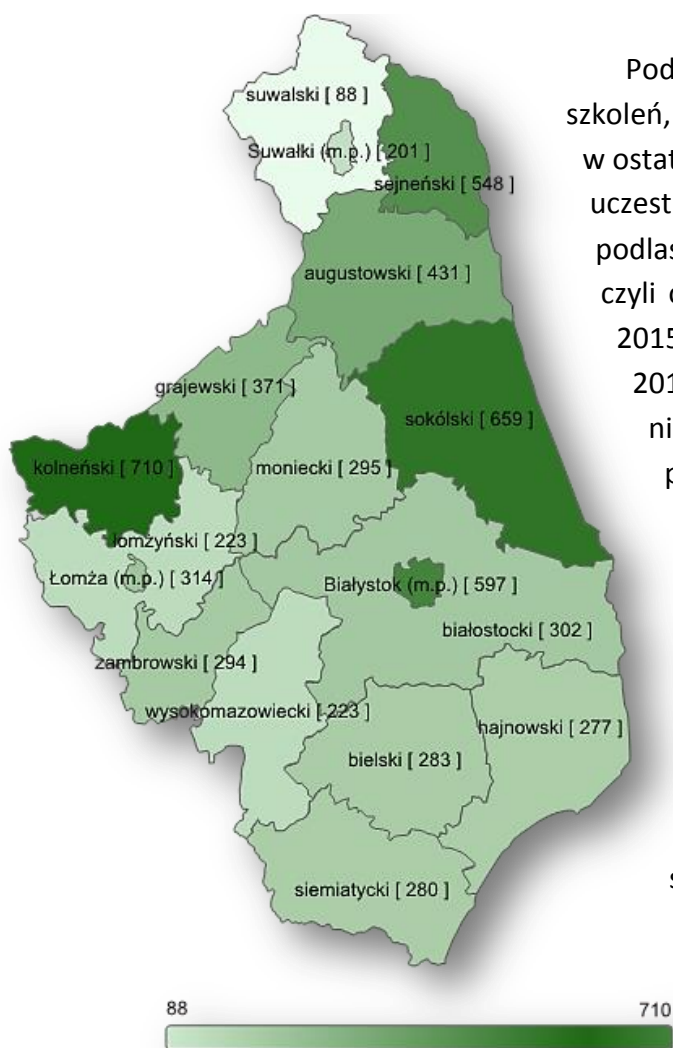
*Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016*

2016 aż 13,7 tys. zł na przeszkoloną osobę, której udało się znaleźć zatrudnienie w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po ukończeniu szkolenia (Rysunek 5). Jest to wynik aż o 63,4% wyższy niż w roku 2015 (8,4 tys. zł). Drugim od końca pod względem efektywności kosztowej w województwie był region białostocki (łącznie dane dla miasta Białegostoku wraz z powiatem białostockim), w przypadku którego koszt ponownego zatrudnienia w roku 2016 wyniósł 8,5 tys. zł, co i tak było wynikiem o 2,3% niższym niż rok wcześniej (w roku 2015 średni koszt wyniósł 8,7 tys. zł).

Staż

Staż oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej pomiędzy starostą (z upoważnienia którego działa dyrektor powiatowego urzędu pracy) a pracodawcą, według określonego programu⁴. Atrakcyjność tej formy aktywizacji spowodowała, iż jest to instrument powszechnie stosowany w praktyce powiatowych urzędów pracy.

Rysunek 6: Liczba osób która ukończyła staż w woj. podlaskim w 2016r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa...” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Podobnie, jak ma to miejsce w przypadku szkoleń, również staże odnotowują w ostatnim czasie coraz mniejszą liczbę uczestników. W 2016 roku w województwie podlaskim, zakończyło je łącznie 6096 osób, czyli o 680 osób (10,0%) mniej niż w roku 2015, o 937 os. (13,3%) mniej niż w roku 2014, jednak wciąż aż o 1223 os. więcej niż w 2012r. (wzrost o 25,1%). Biorąc pod uwagę poszczególne powiaty w województwie podlaskim (Rysunek 6), w 2016r. najwięcej osób staż ukończyło w powiatach albo o wysokiej stopie bezrobocia rejestrowanego: kolneńskim (710 os., stopa bezrobocia na 31.12.2016r. – 16,6%), sokółskim (odpowiednio: 659 os., 13,0%), sejneńskim (odpowiednio: 548 os., 15,9%), albo w najliczniejszym powiecie województwa – mieście Białystok (597 os.). Tak jak w przypadku szkoleń, spadek ilości osób skierowanych do odbycia stażu może być związany ze spadającą stopą bezrobocia

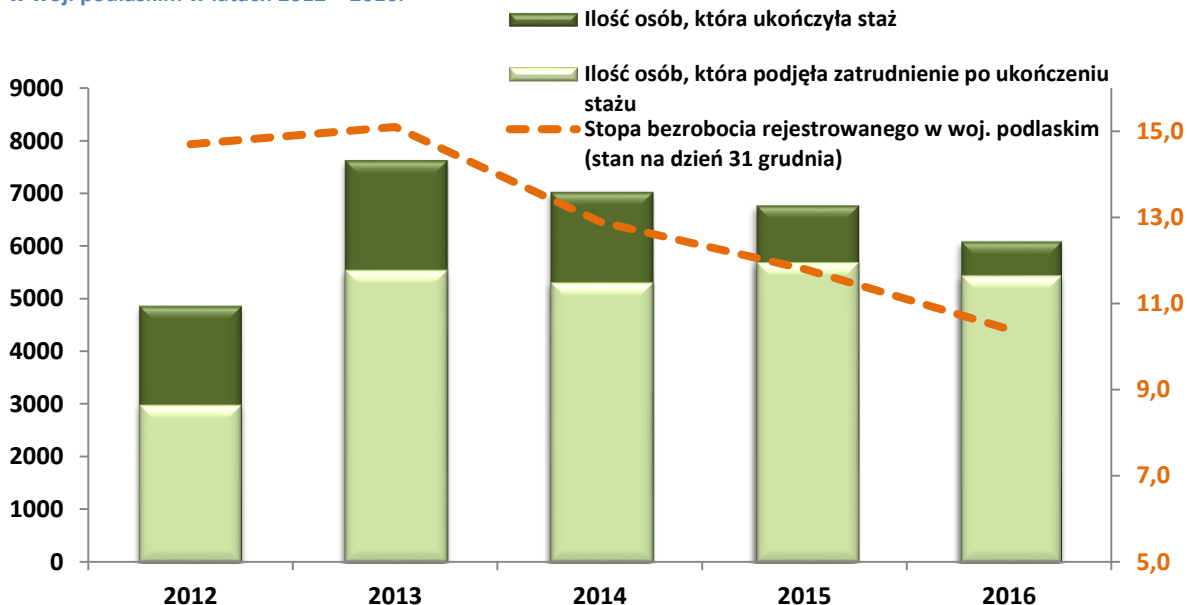
rejestrowanego zarówno w województwie (spadek o 4,3 punktu procentowego porównując

⁴ Szkolenia, staże i inne formy wspierania podnoszenia kwalifikacji bezrobotnych, MPiPS Departament Rynku Pracy, Warszawa 2014

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

stan na koniec grudnia w latach 2012 – 2016), jak i w całym kraju (spadek odpowiednio o 5,1p.p.). Natomiast jeszcze bardziej wyraźny niż w przypadku szkoleń jest widoczny wzrost rok do roku efektywności zatrudnieniowej osób kończących staże (Rysunek 7), która na przestrzeni lat 2012 – 2016 wzrosła o 27,9 punktu procentowego (z 61,3% w roku 2012 do 89,3% w roku 2016).

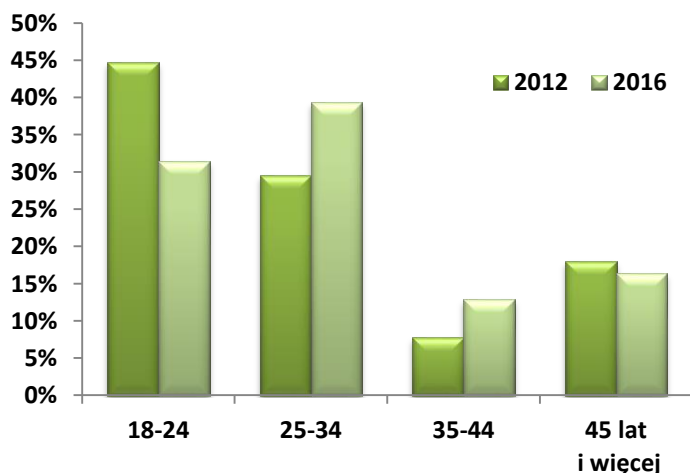
Rysunek 7: Ilość osób, które ukończyły staż oraz znalazły zatrudnienie w trakcie lub w okresie 3 miesięcy od ukończenia stażu w woj. podlaskim w latach 2012 – 2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa...” za lata 2012-2016 (dane WUP w Białymstoku).

W latach 2012 – 2016 zdecydowanie najwięcej stażystów było w wieku poniżej 35 lat. Ich udział w skali całego województwa wahał się od 70,8% (w 2016) do nawet 78,7% (w roku 2015). Sytuację tę obrazuje Tabela 7, na której wyraźnie widać, że w każdym z analizowanych lat dominują osoby młode (kolor niebieski), wśród których od roku 2015, najliczniej reprezentowane są osoby znajdujące się w przedziale wiekowym 25-34 (39,3% w roku 2016).

Rysunek 8: Struktura uczestników staży w woj. podlaskim w latach 2012 i 2016 ze względu na wiek.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa...” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Jest to nowa tendencja, gdyż we wcześniejszych latach (2012-2014) większość stanowiły osoby najmłodsze (Rysunek 8) w wieku od 18 do 24 lat, stanowiąc od 39,6% (2013r.) do nawet 44,7% (2012r.). Za taki stan rzeczy odpowiadają przede wszystkim miasta Białystok i Łomża oraz powiat białostocki, w których to osoby w wieku 25-34 są zdecydowanie grupą najliczniejszą. Na zbliżonym poziomie w przeciągu 5 analizowanych lat utrzymuje się udział osób w najstarszej grupie

***Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016***

wiekowej (18,0% w 2012r., 16,4% w 2016r.). Wyjątek na tle województwa stanowi w tym przypadku powiat sejneński, w którym to duża ilość stażystów zaliczała się do tej grupy wiekowej (159 os. w roku 2016). Najmniej liczni w skali województwa są stażyści w wieku 35-44 i to mimo faktu, iż z roku na rok nominalnie ich przybywa (376 osób w roku 2012, co stanowiło 7,8% ogółu oraz 785 osób w 2016r., co przełożyło się na 12,9% udział).

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

Tabela 7: Struktura uczestników staży w latach 2012-2016 ze względu na wiek (kolor niebieski pokazuje największe liczebności w danej dziedzinie w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiaty	2012				2013				2014				2015				2016			
	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej
Augustowski	106	66	14	63	192	160	16	149	158	110	23	48	204	187	53	61	147	169	43	72
Białostocki	95	54	10	13	140	120	10	42	171	144	14	15	118	198	10	11	91	150	36	25
Bielski	156	112	21	45	192	158	18	86	135	135	24	47	115	157	27	28	99	110	43	31
Grajewski	148	105	44	84	213	192	54	86	165	137	36	70	143	185	55	57	146	122	51	52
Hajnowski	125	89	36	54	140	109	26	67	102	79	34	39	85	139	27	35	52	99	66	60
Kolneński	167	83	25	88	290	207	63	185	251	156	37	89	251	254	82	166	222	237	87	164
Łomżyński	79	55	8	26	108	73	21	52	164	94	11	24	116	102	3	11	84	86	32	21
Moniecki	98	78	10	24	155	98	33	38	160	147	29	48	129	141	33	30	108	126	31	30
Sejneński	210	154	80	136	261	195	78	189	386	245	121	201	233	179	86	155	163	152	74	159
Siemiatycki	123	89	16	38	156	130	24	45	150	99	25	47	128	118	20	31	96	101	32	51
Sokółski	221	130	43	95	305	201	61	163	300	199	72	189	224	244	93	107	219	243	87	110
Suwałski	44	24	2	6	103	48	3	11	68	34	3	17	53	35	1	11	44	25	7	12
Wysokomaz.	97	62	12	44	166	89	21	47	183	87	19	35	167	125	16	25	91	87	25	20
Zambrowski	144	47	15	40	209	104	22	100	190	71	12	57	187	135	31	51	133	97	29	35
M. Białystok	191	128	9	22	157	435	35	23	282	330	28	23	157	453	40	20	109	394	55	39
M. Łomża	111	82	13	72	120	127	29	133	184	148	34	91	105	122	26	28	61	124	53	76
M. Suwałki	51	73	18	23	116	106	12	114	77	62	15	53	73	71	6	7	52	75	34	40
Woj. podlaskie	2166	1431	376	873	3023	2552	526	1530	3126	2277	537	1093	2488	2845	609	834	1917	2397	785	997

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Analizując strukturę uczestników szkoleń wg poziomu wykształcenia, w latach 2012-2016, blisko co trzeci stażysta mógł pochwalić się wykształceniem wyższym (29,3% w 2012r., 31,3% w 2013r., 30,0% w 2014r., 33,2% w 2015r. oraz 32,5% w 2016r.). Największy wpływ na to miało miasto Białystok, gdzie odsetek stażystów z wyższym wykształceniem wyraźnie przewyższa średnią wojewódzką (61,6% w roku 2016). Poza Białymstokiem, wysoki udział osób z wyższym wykształceniem odnotowano w powiatach: białostockim (43,4% w 2016r.), bielskim (41,3% w 2016r.), suwalskim (45,5% w 2016r.) oraz miastach Łomży (38,5% w 2016r.) i Suwałkach (49,8% w 2016r.). Wyjątek na tym tle stanowił powiat sejneński, w którym osoby z wyższym wykształceniem w analizowanym okresie są grupą najmniej licznie reprezentowaną (zaledwie 14,1% w 2016 roku). Na drugim miejscu w skali województwa, znalazły się osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Udział osób w tej kategorii powoli, aczkolwiek systematycznie rośnie (wzrost o 4,1 punktu procentowego w latach 2012-2016) i w roku 2016 wyniósł już 26,9%. Wśród osób z tym poziomem wykształcenia, staże popularne są w szczególności w powiatach: grajewskim (34,2% w 2016r.), monieckim (34,6% w 2016r.), sokólskim (31,1% w 2016r.) oraz wysokomazowieckim (33,6% w 2016r.). Zauważalny jest wyraźny spadek w woj. podlaskim liczby osób kończących staże z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Jeszcze w 2012 roku osoby te stanowiły 22,6% wszystkich stażystów, żeby w przeciągu 5 lat ich udział zmalał do 16,5% (spadek aż o 6,1p.p.). Wyjątek na tym polu co roku stanowią powiaty zambrowski oraz kolneński, w których osoby z takim wykształceniem występują częściej niż w przypadku pozostałych powiatów w województwie. Najmniej stażystów w województwie podlaskim w analizowanym okresie posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (najmniej - 12,9% w latach 2015-2016r., najwięcej - 14,3% w 2013r.) lub gimnazjalne i poniżej gimnazjalnego (najmniej - 10,0% w 2015r. najwięcej - 11,6% w

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

2013r.). Jedynym wyjątkiem był tu powiat sejneński, w którym co roku stosunkowo dużo stażystów posiadało najniższy poziom wykształcenia (22,4% w 2016r.). Szczegółowe dane obrazuje Tabela 8.

Tabela 8: Struktura uczestników szkoleń w latach 2012-2016 z podziałem na poziom wykształcenia (kolor niebieski pokazuje największe liczebności w danej dziedzinie dla każdego powiatu w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiaty	2012					2013					2014					2015					2016				
	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokoszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokoszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokoszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokoszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokoszt.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej
Augustowski	61	63	48	46	31	120	141	81	107	68	91	92	59	60	37	146	119	92	100	48	144	112	61	75	39
Białostocki	89	37	36	8	2	141	79	50	32	10	175	89	50	24	6	186	87	40	18	6	131	83	38	21	29
Bielski	118	73	71	37	35	170	108	75	54	47	129	64	68	45	35	139	71	55	34	28	117	80	41	26	19
Grajewski	72	91	80	81	57	137	164	90	90	64	100	131	67	59	51	113	142	59	74	52	86	127	49	49	60
Hajnowski	96	63	83	47	42	110	70	70	46	46	66	51	51	33	53	86	67	66	33	34	84	71	40	41	41
Kolneński	60	55	116	69	63	142	135	199	157	112	132	90	169	93	49	160	147	163	162	121	170	153	149	142	96
Łomżyński	56	41	24	30	17	84	59	40	39	32	101	97	38	42	15	88	65	47	24	8	76	68	22	39	18
Moniecki	54	59	46	23	28	83	90	64	42	45	95	93	86	58	52	90	116	58	26	43	70	102	56	36	31
Sejneński	74	156	166	91	93	97	181	179	116	150	136	270	231	138	178	99	174	172	87	121	77	158	108	82	123
Siemiatycki	95	52	47	23	49	129	71	72	41	42	86	80	75	48	32	107	69	62	40	19	88	80	51	34	27
Sokółski	92	150	134	71	42	154	215	169	117	75	156	248	170	98	88	193	192	128	92	63	166	205	144	81	63
Suwalski	31	12	15	10	8	65	49	20	19	12	48	32	16	16	10	41	32	8	11	8	40	23	11	5	9
Wysokomaz.	66	69	34	29	17	93	109	46	48	27	79	117	55	55	18	83	130	45	44	31	70	75	32	32	14
Zambrowski	38	34	92	51	31	100	85	122	61	67	67	68	109	53	33	99	78	116	56	55	72	73	77	44	28
M. Białystok	258	52	31	6	3	497	77	47	19	10	420	129	71	34	9	425	132	68	31	14	368	106	58	20	45
M. Łomża	98	70	47	35	28	136	109	55	60	49	157	112	71	67	50	133	71	37	27	13	121	74	41	44	34
M. Suwałki	70	32	32	17	14	132	102	37	46	31	74	47	30	31	25	65	34	25	17	16	100	47	26	17	11
Woj. podlaskie	1428	1109	1102	674	560	2390	1844	1416	1094	887	2112	1810	1416	954	741	2253	1726	1241	876	680	1980	1637	1004	788	687

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPIP-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Do najbardziej popularnych obszarów zawodowych (Tabela 9), w których bezrobotni odbyli program stażu w województwie podlaskim w latach 2012-2016, zaliczyć należy *prace sekretarskie i biurowe*, które co roku kończy ponad tysiąc stażystów w województwie. Pomimo, iż jest to wśród staży obszar zdecydowanie dominujący w większości powiatów w województwie, jego udział w analizowanym okresie spadł o 3,3p.p. (z 20,6% w 2012r. do 17,3% w 2016r.). Przyczyną tego mógł być fakt, że jest to jedyny obszar z analizowanych, którego efektywność w 2016 roku (85,0%) w skali województwa wypadła wyraźnie poniżej średniej (89,3%). Z drugiej strony należy odnotować znaczny wzrost tego wskaźnika na przestrzeni analizowanych 5 lat, który udało się zwiększyć o 28,8 punktu procentowego (Tabela 10), przede wszystkim dzięki powiatowi hajnowskiemu (w którym wszyscy stażyści w 2016 roku znaleźli zatrudnienie), a ponadto powiatom suwalskiemu i augustowskiemu (efektywność zatrudnieniowa w 2016r. wyniosła odpowiednio: 95,0% oraz 94,7%) oraz białostockiemu (92,7%). Warto zauważyć znaczny wzrost skuteczności w tym obszarze w powiecie hajnowskim, w którym jeszcze w roku 2012 tylko 33,9% stażystów znajdowało zatrudnienie. Drugim w kolejności najpopularniejszym obszarem staży w województwie

***Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016***

na przestrzeni ostatnich lat była *sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami*, który w 2016r. ukończyło w województwie 591 osób, co przełożyło się na 44,9% wzrost względem roku 2012 (408 os.). Niewątpliwie do zwiększania ilości stażystów w tej dziedzinie zachęca osiągnięta przez nich wysoka efektywność, gdyż w 2016 roku 9 na 10 osobom udało się znaleźć zatrudnienie (89,5%), co stanowiło wzrost o 21,9 punktu procentowego w stosunku do roku 2012 (67,6%) w całym województwie. Wśród powiatów najlepsze wyniki w 2016 roku, odniosły powiaty hajnowski oraz augustowski, gdzie wszyscy stażyści znaleźli pracę. Najniższą efektywność w roku 2016, aczkolwiek też wysoką, zanotowano w powiecie łomżyńskim (75,9%) oraz mieście Łomża (75,8%). Najwyższą efektywność zatrudnieniową, wynoszącą 90,8% (w roku 2016), w skali województwa, odnotowano w obszarze *usługi gastronomiczne*, co przełożyło się na wzrost wynoszący 35,7p.p. względem 2012 roku. Wiele powiatów zanotowało w tym obszarze 100% efektywność, aczkolwiek w powiecie grajewskim wyniosła ona tylko 66,7% (10 na 15 stażystów znalazło zatrudnienie). Ilość osób, która ukończyła staż w dziedzinie *usług gastronomicznych* na przestrzeni analizowanych 5 lat w woj. podlaskim wzrosła aż o 65,2%. Wysoką efektywność w całym okresie odnotowuje się w obszarze *rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna*, przez co wzrost o 15,6 punktu procentowego w latach 2012-2016 nie wydaje się aż tak imponujący jak w przypadku pozostałych obszarów (74,2% w 2012r. oraz 89,8% w 2016r.). W ośmiu powiatach udało się w ostatnim roku znaleźć zatrudnienie dla wszystkich w tym obszarze, przy czym najwięcej w mieście Białystok (34 os.) oraz w powiecie sokólskim (22 os.). Aż o 117,7% wzrosła w woj. podlaskim w ciągu analizowanych 5 lat ilość stażystów w obszarze *opieka społeczna* (79 osób w roku 2012 oraz 172 w roku 2016), a sama efektywność zatrudnieniowa zwiększyła się w tym okresie o 28,2 punktu procentowego, aczkolwiek zauważyć należy niewielki spadek o (0,8p.p.) r/r, co świadczy o wyhamowaniu tendencji wzrostowej. Podtrzymać ją może tylko poprawa efektywności w tym obszarze w powiatach o najniższej efektywności: bielskim, siemiatyckim (obydwa po 75,0%), wysokomazowieckim czy też mieście Suwałki (obydwa po 77,8%).

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

Tabela 9: Najpopularniejsze obszary szkoleń organizowanych przez powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego w latach 2012-2016 (kolor niebieski pokazuje największe liczebności w danej dziedzinie dla każdego powiatu w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiaty	2012					2013					2014					2015					2016				
	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne
Augustowski	5	6	5	0	12	58	15	48	8	33	58	8	44	3	19	63	3	23	5	14	36	6	19	5	9
Białostocki	3	5	77	9	2	13	13	128	16	15	26	23	83	21	11	15	18	74	16	10	12	16	55	7	11
Bielski	39	11	106	11	16	37	17	110	11	15	39	7	66	10	13	40	20	57	3	21	28	6	46	8	23
Grajewski	2	2	66	6	15	28	15	85	23	11	36	2	61	9	20	35	6	68	8	20	27	5	49	8	15
Hajnowski	38	3	121	3	2	26	10	123	2	3	35	4	58	1	3	18	4	82	2	5	22	10	58	4	6
Kolneński	46	6	121	2	9	84	6	209	12	17	59	0	188	11	10	110	15	158	17	33	88	7	166	32	28
Łomżyński	5	0	4	0	2	1	0	2	0	0	16	1	17	0	5	27	8	56	4	8	29	1	42	1	9
Moniecki	37	14	56	8	5	51	7	89	13	12	61	7	106	8	18	66	7	88	22	13	53	2	60	16	11
Sejneński	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	8	0	1	0	0	0	0	0
Siemiatycki	55	6	73	7	32	20	14	63	9	5	24	8	59	12	12	14	8	74	18	7	20	9	70	28	9
Sokółski	50	8	64	10	11	112	11	106	20	43	97	10	132	42	43	78	13	109	33	47	80	22	111	23	35
Suwalski	8	6	14	2	3	14	6	34	4	9	16	10	27	0	4	11	9	23	2	5	11	10	20	6	5
Wysokomaz.	24	10	81	5	7	41	13	93	25	9	42	19	115	18	16	60	11	93	5	20	32	6	59	9	14
Zambrowski	61	1	68	0	17	97	1	106	2	29	88	3	87	0	22	117	5	73	1	18	73	5	70	1	13
M. Białystok	23	37	117	10	2	41	46	207	8	8	37	37	187	15	14	35	42	111	20	20	22	34	109	12	16
M. Łomża	5	0	4	0	0	0	1	1	0	0	29	1	20	1	4	36	4	76	4	10	33	8	79	3	19
M. Suwałki	7	13	28	6	3	29	23	56	28	13	38	16	34	9	10	25	10	42	6	7	25	19	44	9	5
Woj. podlaskie	408	128	1005	79	138	652	198	1460	181	222	701	156	1284	160	224	753	183	1215	166	259	591	166	1057	172	228

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 – 2016 (dane WUP w Białymstoku).

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

Tabela 10: Efektywność zatrudnieniowa najpopularniejszych obszarów staży organizowanych przez powiatowe urzędy pracy woj. podlaskiego w latach 2012-2016 (kolor niebieski pokazuje największą efektywność w danej dziedzinie dla każdego powiatu w danym roku, kolor czerwony najniższą).

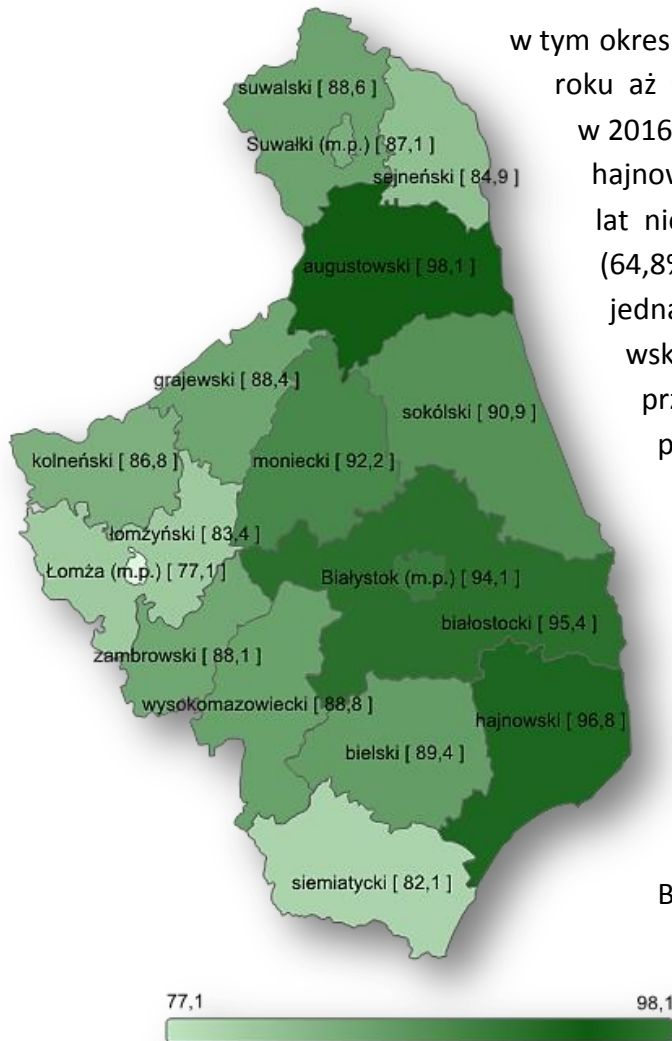
Powiaty	2012					2013					2014					2015					2016				
	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne	sprzedaż, marketing, pr, handel nieruchomościami	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, an. inwestyc.	prace sekretarskie i biurowe	opieka społeczna	usługi gastronomiczne
Augustowski	100%	100%	100%	-	100%	90%	73%	79%	88%	94%	90%	75%	95%	100%	100%	95%	100%	91%	100%	93%	100%	100%	95%	100%	100%
Białostocki	100%	60%	53%	67%	0%	69%	77%	70%	50%	73%	104%	83%	72%	95%	100%	80%	83%	88%	100%	100%	92%	88%	93%	100%	100%
Bielski	79%	82%	44%	55%	69%	81%	94%	62%	82%	93%	74%	86%	77%	70%	100%	98%	100%	84%	67%	76%	96%	83%	91%	75%	96%
Grajewski	50%	100%	55%	50%	60%	57%	73%	64%	65%	64%	78%	100%	74%	78%	90%	97%	100%	88%	100%	100%	93%	100%	84%	100%	67%
Hajnowski	39%	0%	34%	33%	100%	58%	50%	50%	100%	33%	66%	75%	76%	100%	67%	61%	100%	79%	50%	80%	100%	80%	100%	100%	100%
Kolneński	83%	67%	50%	50%	67%	86%	33%	63%	67%	76%	100%	-	71%	82%	100%	85%	87%	84%	100%	85%	90%	86%	81%	97%	100%
Łomżyński	20%	-	50%	-	50%	100%	-	50%	-	-	44%	100%	76%	-	40%	78%	88%	73%	75%	38%	76%	100%	71%	100%	78%
Moniecki	86%	79%	77%	75%	60%	82%	43%	79%	77%	83%	89%	100%	88%	75%	100%	92%	86%	89%	100%	92%	91%	100%	90%	100%	100%
Sejneński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67%	-	88%	-	100%	-	-	-	-	-
Siemiatycki	42%	33%	62%	71%	13%	60%	57%	54%	89%	80%	83%	50%	53%	67%	50%	100%	100%	70%	100%	100%	95%	67%	79%	75%	100%
Sokólski	64%	100%	48%	50%	64%	69%	73%	50%	70%	60%	75%	60%	55%	55%	70%	68%	100%	74%	67%	85%	90%	100%	85%	83%	94%
Suwalski	50%	67%	100%	100%	67%	79%	83%	68%	75%	100%	81%	90%	93%	-	100%	100%	56%	96%	50%	80%	82%	90%	95%	83%	80%
Wysokomaz.	79%	60%	69%	80%	29%	73%	54%	68%	40%	89%	81%	89%	57%	78%	75%	92%	73%	70%	100%	90%	84%	100%	86%	78%	79%
Zambrowski	77%	100%	57%	-	76%	86%	100%	65%	0%	90%	80%	67%	77%	-	82%	81%	100%	81%	0%	100%	85%	100%	90%	100%	92%
M. Białystok	65%	78%	72%	70%	100%	76%	87%	69%	63%	88%	95%	95%	79%	100%	100%	86%	88%	85%	100%	100%	95%	100%	83%	100%	88%
M. Łomża	80%	-	100%	-	-	-	0%	100%	-	-	66%	100%	60%	100%	25%	56%	75%	72%	100%	70%	76%	75%	78%	100%	79%
M. Suwałki	86%	77%	54%	33%	67%	93%	52%	66%	64%	62%	92%	75%	74%	78%	100%	88%	70%	76%	83%	71%	96%	74%	82%	78%	100%
Woj. podlaskie	68%	74%	56%	61%	55%	78%	70%	64%	66%	79%	83%	86%	72%	76%	85%	84%	87%	80%	90%	87%	90%	90%	85%	89%	91%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 – 2016r (dane WUP w Białymstoku).

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

Efektywność zatrudnieniowa staży w analizowanym okresie w skali województwa podlaskiego coraz wyraźniej przewyższa tę notowaną dla szkoleń (w 2012r. przewaga efektywności staży nad szkoleniami wyniosła 22,2 punktu procentowego, natomiast w 2016r. już aż 31,2p.p.). Najskuteczniej ze wszystkich powiatów w województwie, w latach

Rysunek 9: Efektywność zatrudnieniowa staży w poszczególnych powiatach woj. podlaskiego w 2016r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa...” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

66,6% (83,4% w 2016r.), siemiatycki – 67,0% (82,1% w 2016r.) oraz miasto Łomża – 67,7% (77,1% w 2016r.). Szczegółowe dane dotyczące efektywności zatrudnieniowej staży w województwie podlaskim w latach 2012-2016 z podziałem na poszczególne powiaty przedstawiono w Tabeli 11.

2012-2016, staże wykorzystywane były w powiecie augustowskim, w którym średnia efektywność w tym okresie wyniosła 92,1%, a w ostatnim, 2016 roku aż 98,1%. Tylko nieco niższą (o 1,6p.p.) w 2016 roku odnotowano w powiecie hajnowskim (96,8%), dla którego średnia z 5 lat nie była już jednak aż tak imponująca (64,8% - najniższa w województwie). Należy jednak zauważyć ogromny wzrost tego wskaźnika dla powiatu hajnowskiego na przestrzeni 5 analizowanych lat aż o 58,4 punktu procentowego, co było rezultatem zdecydowanie najwyższym w skali województwa podlaskiego (drugi pod tym względem powiat białostocki odnotował wzrost w wysokości 37,8p.p.). Wysokie średnie wskaźniki efektywności zatrudnieniowej odnotowały ponadto powiaty: suwalski – 86,8% (88,6% w 2016r.), miasto Białystok – 85,8% (94,1% w roku 2016), moniecki – 83,9% (92,2% w 2016r.) oraz białostocki – 81,3% (95,4% w 2016r.). Najślabiej w tej kategorii (poza wcześniej wspomnianym hajnowskim) wypadły powiaty: łomżyński –

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

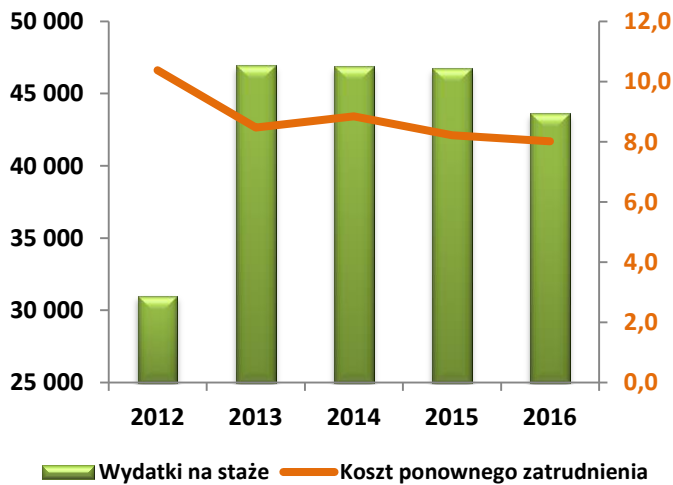
Tabela 11: Liczba osób, które ukończyły staż oraz znalazły zatrudnienie w trakcie lub w ciągu 3 miesięcy po ukończeniu stażu wraz ze wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej staży w poszczególnych powiatach woj. podlaskiego w latach 2012-2016 (kolor niebieski pokazuje największe liczebności/efektywności w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiat	Ilość osób, które ukończyły staż					Ilość osób, które podjęły pracę w trakcie lub w okresie 3 miesięcy od ukończenia stażu					Efektywność zatrudnieniowa (w %)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Augustowski	249	517	339	505	431	219	462	304	481	423	88,0%	89,4%	89,7%	95,2%	98,1%
Białostocki	172	312	344	337	302	99	222	304	317	288	57,6%	71,2%	88,4%	94,1%	95,4%
Bielski	334	454	341	327	283	204	328	271	290	253	61,1%	72,2%	79,5%	88,7%	89,4%
Grajewski	381	545	408	440	371	199	358	318	390	328	52,2%	65,7%	77,9%	88,6%	88,4%
Hajnowski	331	342	254	286	277	127	157	170	218	268	38,4%	45,9%	66,9%	76,2%	96,8%
Kolneński	363	745	533	753	710	196	504	415	614	616	54,0%	67,7%	77,9%	81,5%	86,8%
Łomżyński	168	254	293	232	223	85	155	177	180	186	50,6%	61,0%	60,4%	77,6%	83,4%
Moniecki	210	324	384	333	295	166	239	332	293	272	79,0%	73,8%	86,5%	88,0%	92,2%
Sejneński	580	723	953	653	548	365	688	671	517	465	62,9%	95,2%	70,4%	79,2%	84,9%
Siemiatycki	266	355	321	297	280	131	198	219	236	230	49,2%	55,8%	68,2%	79,5%	82,1%
Sokółski	489	730	760	668	659	279	479	461	492	599	57,1%	65,6%	60,7%	73,7%	90,9%
Suwalski	76	165	122	100	88	57	136	117	92	78	75,0%	82,4%	95,9%	92,0%	88,6%
Wysokomazowiecki	215	323	324	333	223	150	218	221	267	198	69,8%	67,5%	68,2%	80,2%	88,8%
Zambrowski	246	435	330	404	294	181	335	271	348	259	73,6%	77,0%	82,1%	86,1%	88,1%
M. Białystok	350	650	663	670	597	269	520	574	614	562	76,9%	80,0%	86,6%	91,6%	94,1%
M. Łomża	278	409	457	281	314	164	260	292	210	242	59,0%	63,6%	63,9%	74,7%	77,1%
M. Suwałki	165	348	207	157	201	98	286	191	133	175	59,4%	82,2%	92,3%	84,7%	87,1%
Woj. podlaskie	4873	7631	7033	6776	6096	2989	5545	5308	5692	5442	61,3%	72,7%	75,5%	84,0%	89,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staży i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

Rysunek 10: Wydatki na staże w woj. podlaskim oraz koszt ponownego zatrudnienia w latach 2012-2016 (w tys. zł).

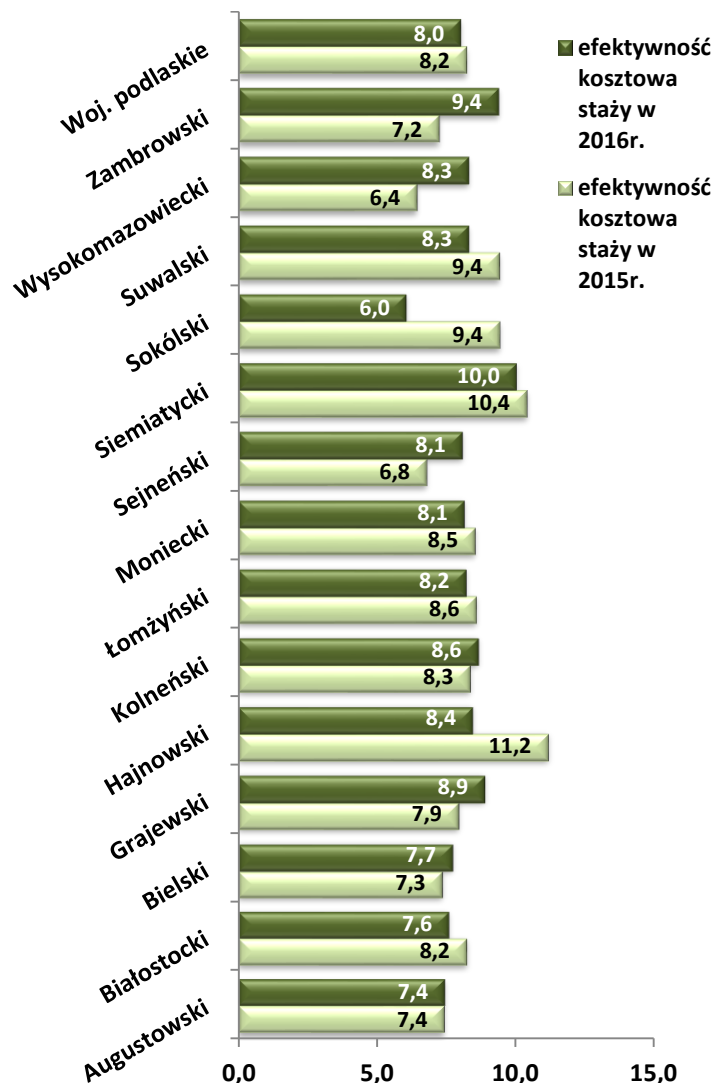

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 Dział 3 „wydatki Funduszu Pracy” za lata 2015 – 2016 (dane WUP w Białymstoku).

w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego był znacznie mniej zróżnicowany niż w przypadku wcześniej omawianych szkoleń. Najwyższy koszt, wynoszący 10,0 tys. zł na jedną osobę zatrudnioną, w przypadku staży w 2016r. odnotował powiat siemiatycki (dla szkoleń było to 13,7 tys. zł w powiecie sejneńskim). Największą efektywnością kosztową dla staży, wynoszącą 6,0 tys. zł., pochwalić się mógł w 2016r. powiat sokólski (w przypadku szkoleń – powiat grajewski – 3,1 tys. zł). Rysunek 12 pokazuje stosunkowo małe zróżnicowanie kosztu ponownego zatrudnienia wśród powiatów w województwie podlaskim szczególnie w 2016r. Największy średni koszt w województwie w latach 2015-2016 poniesiono w powiecie siemiatyckim – 10,2 tys. zł, co przewyższało o 25,8% średnią wojewódzką (8,1 tys. zł). Trochę lepszy na tym polu był powiat hajnowski, średnio – 9,8 tys. zł (o 20,8% ponad średnią). Najlepsze pod tym względem w województwie były powiaty: augustowski, sejneński oraz wysokomazowiecki – średnio 7,4 tys. zł, tylko trochę gorzej spisały się powiaty: bielski (7,5

W latach 2012-2016 na staże w woj. podlaskim wydatkowano łącznie 215,2 mln zł, a więc blisko dziewięciokrotnie więcej niż na szkolenia. Najmniej, gdyż 31,0 mln zł przeznaczono na ten cel w roku 2012 (Rysunek 10), natomiast w kolejnych trzech latach kwota ta zwiększyła się do blisko 47,0 mln zł r/r (w roku 2016 natomiast zmalała do 43,6 mln zł). Efektywność kosztowa w skali województwa powoli, aczkolwiek systematycznie rośnie – w roku 2012 wyniosła 10,4 tys. zł, żeby w roku 2016 zmniejszyć się do 8,0 tys. zł (spadek o 22,8%). W latach 2015-2016 koszt ponownego zatrudnienia po odbyciu stażu

Rysunek 11: Efektywność kosztowa staży w poszczególnych powiatach woj. podlaskiego w latach 2015 – 2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 Dział 3 „wydatki Funduszu Pracy” za lata 2015 – 2016 (dane WUP w Białymstoku)

***Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016***

tys. zł), sokólski (7,7 tys. zł) czy białostocki (7,9 tys. zł). Biorąc pod uwagę zarówno efektywność kosztową jak i zatrudnieniową należy zauważyć, że pomimo wyższego kosztu ponownego zatrudnienia (w skali województwa) w przypadku staży (wyższego w 2016r. o 33,3%), jego skuteczność w znalezieniu pracodawcy jest wyraźnie większa (w 2016r. o 31,2 punktu procentowego) co sprawia, że końcowa efektywność obydwu form wsparcia w 2016 roku była podobna.

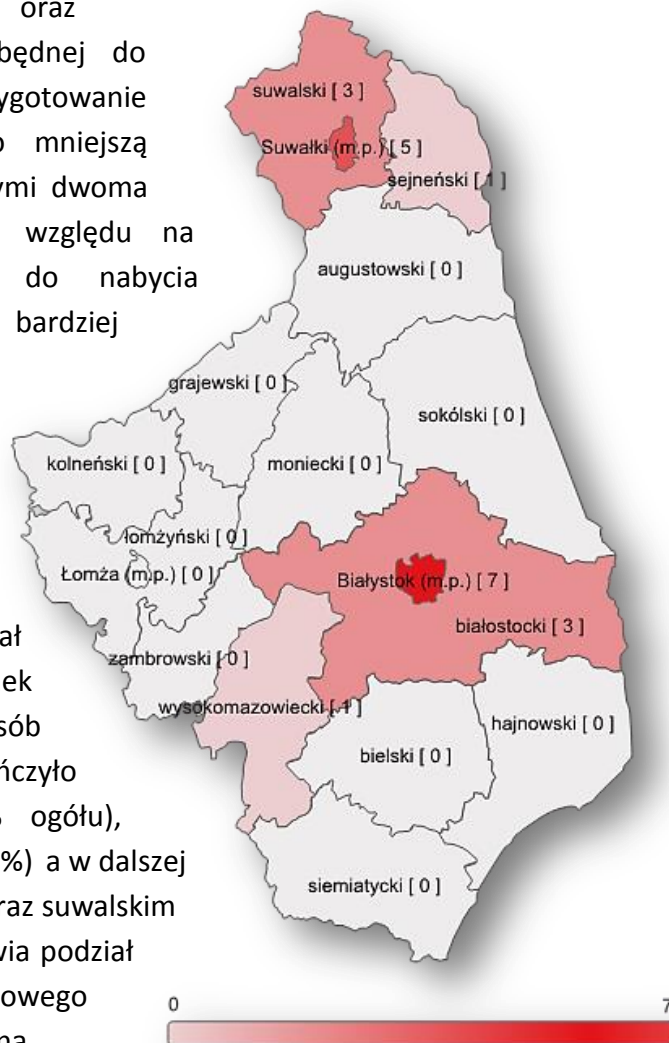
Przygotowanie zawodowe dorosłych

Celem przygotowania zawodowego dorosłych jest uzyskanie przez osoby uprawnione kwalifikacji lub umiejętności zawodowych, potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Realizowane jest ono według programu, który ma na celu kształtowanie umiejętności praktycznych (80,0% czasu programu) oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej, niezbędnej do wykonywania zadań zawodowych⁵. Przygotowanie zawodowe dorosłych cieszy się dużo mniejszą popularnością w porównaniu z pozostałymi dwoma analizowanymi formami wsparcia, ze względu na znacznie dłuższy okres wymagany do nabycia umiejętności zawodowych oraz bardziej

skomplikowaną niż w przypadku szkoleń czy staży procedurę. W rezultacie, na przestrzeni lat 2012-2016 zaledwie 49 osób z 7 powiatów w województwie podlaskim skorzystało z tej formy wsparcia. Najwięcej z nich, mianowicie 20 osób, zakończyło udział w 2016r. Sytuację tę przedstawia Rysunek 12, z którego wynika, że najwięcej osób przygotowanie zawodowe dorosłych ukończyło w mieście Białystok (7 osób, 35,0% ogółu), następnie w mieście Suwałki (5 os., 25,0%) a w dalszej kolejności w powiatach białostockim oraz suwalskim (po 3 os. i po 15,0%). Tabela 12 przedstawia podział uczestników przygotowania zawodowego dorosłych ze względu na wiek. Zdecydowana większość z nich były to osoby młode, poniżej 35 roku życia (19 osób w wieku 18-24 lata, co stanowiło 38,8% ogółem oraz 17 osób w wieku 25-34 lata, 34,7%), wiek 9 osób (18,4%) zawierał się w przedziale 35-44 lata, a tylko 4 osoby (8,2%) miały powyżej 44 lat.

Rysunek 12: Liczba osób która ukończyła przygotowanie zawodowe dorosłych w woj. podlaskim w 2016r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 6 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Aktywne programy rynku pracy” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

⁵ Szkolenia, staże i inne formy wspierania podnoszenia kwalifikacji bezrobotnych, MPiPS Departament Rynku Pracy, Warszawa 2014.

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

Tabela 12: Struktura uczestników przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016 ze względu na wiek (kolor niebieski pokazuje największe liczebności w danej dziedzinie w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiaty	2012				2013				2014				2015				2016			
	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej	18-24	25-34	35-44	45 lat i więcej
Augustowski	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Białostocki	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-
Sejneński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Suwalski	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	1	1	2	-	2	1	-	-
Wysokomazowiecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
M. Białystok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-	1
M. Suwałki	-	-	-	-	2	1	-	-	6	5	2	-	-	1	-	1	2	1	1	1
Woj. podlaskie	0	2	1	0	2	1	0	0	7	7	2	1	1	2	2	1	9	5	4	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Znacznie bardziej zbliżone do siebie wyniki otrzymamy analizując strukturę osób po przygotowaniu zawodowym dorosłych ze względu na poziom wykształcenia. Żadna z grup nie dominuje pod tym względem. Najwięcej osób (13) posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe, co przełożyło się na 26,5% udział tej grupy uczestników. Na kolejnym miejscu znalazły się osoby z najniższym wykształceniem – gimnazjalnym i poniżej (odpowiednio: 12 osób oraz 24,5%). Ilość osób reprezentująca pozostałe poziomy wykształcenia była do siebie bardzo zbliżona (zasadnicze zawodowe – 9 osób i 18,4% udział, średnie ogólnokształcące – 8 osób i 16,3% oraz wyższe – 7 os. i 14,3%).

Tabela 13: Struktura uczestników przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016 z podziałem na poziom wykształcenia (kolor niebieski pokazuje największe liczebności w danej dziedzinie dla każdego powiatu w danym roku, kolor czerwony najniższe)

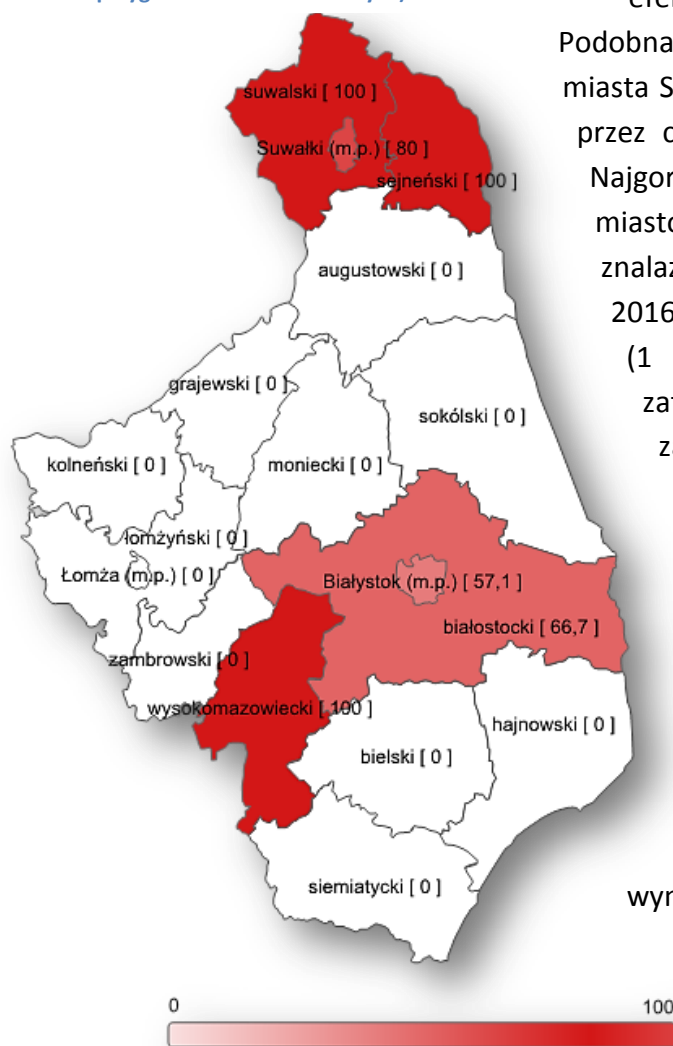
Powiaty	2012					2013					2014					2015					2016				
	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokształc.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokształc.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokształc.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokształc.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej	wyższe	policealne i śr. zaw.	średnie ogólnokształc.	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej
Augustowski	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Białostocki	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-
Sejneński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suwalski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	2	1	-	1	-	-	1	1	1	1
Wysokomazowiecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
M. Białystok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	2	-	-	-	-	-	-
M. Suwałki	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	4	1	1	6	-	-	1	-	1	-	1	1	2	1	1
Woj. podlaskie	0	0	2	0	1	1	0	1	0	1	3	4	1	3	6	0	2	2	0	2	3	7	2	6	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

Przygotowanie zawodowe dorosłych jest formą wsparcia charakteryzującą się wysoką efektywnością zatrudnieniową. Niestety, mała próba dostępna do analizy powoduje, że czasami problem ze znalezieniem zatrudnienia nawet przez jedną osobę ma duży negatywny wpływ na efektywność dla całego województwa. Sytuacja taka widoczna jest na Rysunku 14 dla np. dla powiatu białostockiego, w przypadku którego 3 osoby ukończyły

Rysunek 14: Efektywność zatrudnieniowa przygotowania zawodowego dorosłych w poszczególnych powiatach woj. podlaskiego w 2016r. (wynik „0” oznacza brak uczestników przygotowania zaw. dorosłych).

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 6 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Aktywne programy rynku pracy” za rok 2016 (dane WUP w Białymstoku).

przygotowanie zawodowe dorosłych w 2016r., ale zatrudnienie znalazły 2 z nich, co drastycznie zmniejszyło wskaźnik efektywności do 66,7% dla całego powiatu. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku miasta Suwałki, gdzie 4 na 5 osób znalazły pracę, przez co efektywność wyniosła „tylko” 75,0%. Najgorzej na tym polu w roku 2016 wypadło miasto Białystok, gdzie tylko 4 na 7 osób znalazły zatrudnienie. Idealną efektywnością w 2016r. pochwalić się mogą powiaty sejneński (1 osoba zatrudniona), suwalski (3 os. zatrudnione) oraz wysokomazowiecki (1 os. zatrudniona). Na przestrzeni lat 2012-2016 najwięcej osób tę formę wsparcia ukończyło w mieście Suwałki (łącznie 23 osoby, co stanowiło 46,9% ogółu), kolejny był powiat suwalski (analogicznie: 11 osób i 22,4%) a za nim miasto Białystok (7 osób, 14,3%). Średnia efektywność zatrudnieniowa tej formy wsparcia w województwie podlaskim w analizowanym okresie wyniosła 86,0%, co jest wynikiem najlepszym spośród analizowanych 3 form wsparcia, jednakże spowodowane jest to słabszymi wynikami staży w latach poprzednich. Porównując wyniki za sam 2016 rok, efektywność staży, wynosząca 89,3%, już znacznie przerasta (o 14,3p.p.) skuteczność przygotowania zawodowego dorosłych (75,0%), które utrzymuje się na drugim miejscu (przewaga nad szkoleniami w 2016r. wyniosła 16,9p.p.). Szczegółowe dane dot. efektywności zatrudnieniowej przygotowania zawodowego dorosłych w woj. podlaskim w latach 2012-2016 z podziałem na powiaty przedstawiono w Tabeli 14.

**Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016**

Tabela 14: Liczba osób, które ukończyły przygotowanie zawodowe dorosłych oraz znalazły zatrudnienie w trakcie lub w ciągu 3 miesięcy po jego ukończeniu wraz ze wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej w poszczególnych powiatach woj. podlaskiego w latach 2012-2016 (kolor niebieski pokazuje największe liczebności/efektywności w danym roku, kolor czerwony najniższe).

Powiat	Ilość osób, które ukończyły przygotowanie zawodowe dorosłych					Ilość osób, które podjęły pracę w trakcie lub w okresie 3 miesięcy od ukończenia przygotowania zawodowego dorosłych					Efektywność zatrudnieniowa (w %)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Augustowski	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-
Białostocki	1	-	-	-	3	-	-	-	-	2	0,0%	-	-	-	66,7%
Bielski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grajewski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hajnowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolneński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łomżyński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moniecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sejneński	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	100,0%
Siemiatycki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sokółski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suwalski	-	-	4	4	3	-	-	3	4	3	-	-	75,0%	100,0%	100,0%
Wysokomazowiecki	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	100,0%
Zambrowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M. Białystok	-	-	-	-	7	-	-	-	-	4	-	-	-	-	57,1%
M. Łomża	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M. Suwałki	-	3	13	2	5	-	3	12	2	4	-	100,0%	92,3%	100,0%	80,0%
Woj. podlaskie	3	3	17	6	20	2	3	15	6	15	66,7%	100,0%	88,2%	100,0%	75,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” za lata 2012 - 2016 (dane WUP w Białymstoku).

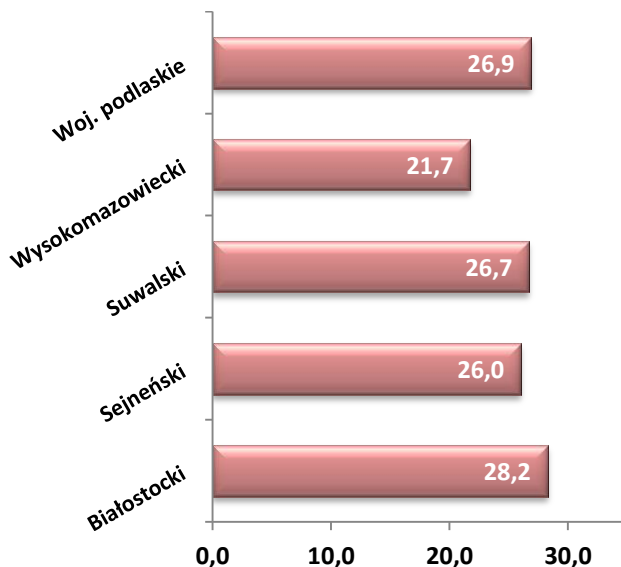
Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń, staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016

Wydatki w latach 2012-2016 na przygotowanie zawodowe dorosłych w woj. podlaskim wyniosły łącznie 1,3 mln zł, co stanowiło zaledwie 0,5% łącznej kwoty przeznaczonej na analizowane trzy formy wsparcia. W poszczególnych latach analizowanego okresu, ilość środków przeznaczonych na przygotowanie zawodowe dorosłych wahała się od 68,6 tys. zł w roku 2012, do 392,8

tys. zł w roku 2014 (Rysunek 15). Bardzo dużą zmiennością charakteryzował się również

wskaźnik efektywności kosztowej (79,1 tys. zł w 2013 oraz 24,1 tys. zł w 2015r.). W celu przeanalizowania efektywności kosztowej przygotowania zawodowego dorosłych dla poszczególnych powiatów w woj. podlaskim, zsumowano wydatki poniesione przez dane

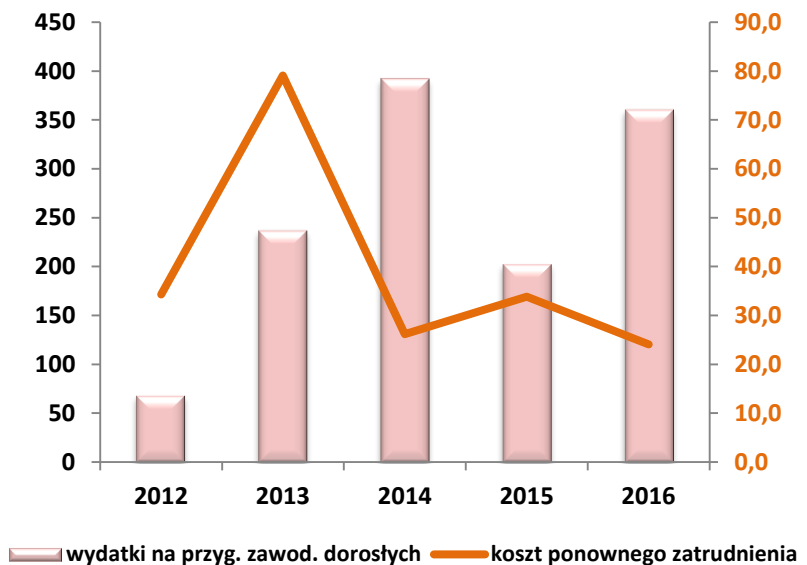
Rysunek 16: Efektywność kosztowa przygotowania zawodowego dorosłych w powiatach woj. podlaskiego w których wystąpiły osoby po tej formie wsparcia w latach 2015 – 2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 Dział 3 „wydatki Funduszu Pracy” za lata 2015 – 2016 (dane WUP w Białymstoku).

26,9 tys. zł na jedną osobę. Powyżej średniej, o 1,3 tys. zł (o 5,1%) na 1 osobę wypadł powiat białostocki wraz z miastem Białystok. Najniższy koszt zaś, wynoszący 21,7 tys. zł., odnotowano w powiecie wysokomazowieckim (o 19,2% poniżej średniej wojewódzkiej).

Rysunek 15: Wydatki na przygotowanie zawod. dorosłych w woj. podlaskim oraz koszt ponownego zatrudnienia w latach 2012-2016 (w tys. zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 Dział 3 „wydatki Funduszu Pracy” za lata 2015 – 2016 (dane WUP w Białymstoku).

powiaty w latach 2015-2016, a otrzymaną w ten sposób kwotę

podzielono przez łączną ilość osób, którym udało się w tym czasie znaleźć zatrudnienie po odbyciu tej formy wsparcia. Porównanie dla danych lat osobno dałoby zaburzone wyniki ze względu na długi okres trwania tej formy wsparcia, sięgający 18 miesięcy. Rysunek 16 w formie graficznej przedstawia otrzymane rezultaty. Można od razu zauważyć, iż koszt ponownego zatrudnienia po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego był na bardzo zbliżonym poziomie.

Średnia dla województwa wyniosła

*Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016*

Powiat sejneński z wynikiem 26,0 tys. zł., wypadł trochę poniżej średniej (o 3,2%), zaś region suwalski (powiat wraz z miastem Suwałki) niemal idealnie się z nią zrównał (26,7 tys. zł., tj. o 0,6% poniżej średniej). Nietrudno zauważyć, że są to koszty dużo wyższe niż w przypadku wcześniej omawianych form wsparcia. Nawet jeżeli do porównania przyjmie się najlepiej wypadający w przypadku przygotowania zawodowego dorosłych powiat wysokomazowiecki, to i tak koszt ponownego zatrudnienia dla tej formy wsparcia przewyższy wynik osiągnięty dla szkoleń i staży odpowiednio o: 483,5% i 194,4%. Ponadto jeżeli takie samo porównanie przyjmiemy dla powiatu sejneńskiego (którego koszt ponownego zatrudnienia dla szkoleń był zdecydowanie najwyższy ze wszystkich powiatów w województwie podlaskim), i tak otrzymany koszt przewyższy ten dla szkoleń i staży o: 135,6% oraz 250,5%. Wyniki te mogą tłumaczyć stosowanie przez powiatowe urzędy pracy przygotowania zawodowego dorosłych zaledwie w jednostkowych przypadkach.

Opracowanie:

Michał Staniszewski

Wydział Badań i Analiz

WUP w Białymstoku

*Analiza skuteczności oddziaływania na podlaski rynek pracy szkoleń,
staży i przygotowania zawodowego dorosłych w latach 2012-2016*

ANEKS TABELARYCZNY

Tabela 15: Zmiany w strukturze wydatków z Funduszu Pracy na szkolenia, staże oraz przygotowanie zawodowe dorosłych oraz w poziomie efektywności kosztowej ww. programów w woj. podlaskim w latach 2012 – 2016.

Rodzaj programu	Wydatki na realizację programu w tys. zł					Koszt uczestnictwa w programie jednej osoby, która ukończyła daną formę wsparcia w tys. zł					Koszt ponownego zatrudnienia w tys. zł (efektywność kosztowa)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Szkolenie	4719,4	6021,2	4218,2	5053,8	4196,7	2,2	2,8	2,1	3,1	3,5	5,7	6,6	4,2	5,6	6,0
Staż u pracodawcy	31020,2	46949,8	46913,7	46740,9	43605,9	6,4	6,2	6,7	6,9	7,2	10,4	8,5	8,8	8,2	8,0
Przygotowanie zawodowe dorosłych	68,6	237,3	392,8	203,1	360,9	22,9	79,1	23,1	33,9	18,0	34,3	79,1	26,2	33,9	24,1
Razem	35808,2	53208,3	51524,7	51997,8	48163,5	5,1	5,5	5,7	6,2	6,6	9,4	8,2	8,1	7,9	7,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie zał. 4 do Sprawozdań MPiPS-01 o rynku pracy „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych” oraz Sprawozdań MPiPS-02 Dział 3 „wydatki Funduszu Pracy” za lata 2012-2016 (dane WUP w Białymstoku).